

Jaarverslag 2022/2023

Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland

Inhoudsopgave

Pagina

Bestuursverslag 2022/2023

1. Bestuur en directie Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland	1
2. Doelstelling	1
3. Toelichting op boekjaar 2022/2023 en besteding donatiegelden	1
4. De organisatie Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland	19
5. Brooke in de media	20
6. Relaties met donateurs	20
7. Toezicht op de financiën	21
8. Resultaten	22
9. Financieel beleid	22
10. Vooruitzichten 2023/2024 en toelichting op de begroting	25
11. Begroting 2023/2024	26
Bijlage 1: persoonlijke gegevens directie en bestuur	28
Bijlage 2: verantwoordingsverklaring	29

Jaarrekening 2022/2023

A. Balans	37
B. Staat van baten en lasten	38
C. Kasstroomoverzicht	40
D. Algemene toelichting	41
E. Toelichting op de balans	46
F. Toelichting op de staat van baten en lasten	51
G. Kengetallen	60

<u>Overige gegevens</u>	61
-------------------------	----

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

BESTUURSVERSLAG 2022/2023

1. Bestuur en directie Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland

1.1 Bestuur

- de heer mr. drs. J.F. Schutte	Voorzitter
- mevrouw M. Bankert, RA	Penningmeester (tot 27 juni 2022)
- de heer drs. A.J.N. van der Meer, CFA	Penningmeester (vanaf 27 juni 2022)
- mevrouw drs. L.E. van Gaalen	Secretaris
- mevrouw W.J.H. van Aerssen	Algemeen bestuurslid
- de heer drs. C.C. Meijs, RC	Algemeen bestuurslid (vanaf 27 juni 2022)

De leden van het bestuur ontvangen geen bezoldiging voor hun werkzaamheden.

1.2 Directie

- mevrouw drs. G.T. Tolud	Directeur
---------------------------	-----------

1.3 Vestigingsadres

Brooke-Nederland is gevestigd aan de Valkenburgerstraat 188-F te Amsterdam.
Kamer van Koophandel nummer: 41093228.

2. Doelstelling

Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland (hierna Brooke-Nederland) werft fondsen ter ondersteuning van het werk van Brooke Hospital for Animals; draagt de algemene reputatie uit van, en geeft voorlichting over deze in 1934 door mrs. Dorothy Brooke opgerichte organisatie. De statutaire doelstelling van Brooke-Nederland luidt als volgt.

De stichting heeft ten doel:

- het verwerven van zowel financiële middelen als middelen in natura die het mogelijk maken diergeneeskundige zorg aan te bieden aan last- en trekdieren (paarden, ezels en muilieren) in derdewereldlanden;
- het uitdragen van het gedachtengoed en de filosofie van de 1955 overleden Dorothy Brooke;
- het voeren van een op de doelstelling gericht educatiebeleid;
- en voorts alles wat hiermee verband houdt of, hetzij direct hetzij indirect en in de ruimste zin van het woord, werkt in het belang van een op de doelstelling gericht educatiebeleid.

De stichting tracht haar doel te bereiken door het ondersteunen van Brooke organisaties die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van programma's ter leniging van het leed en ter bevordering van het welzijn van last- en trekdieren (paarden, ezels en muilieren) in derdewereldlanden.

3. Toelichting op boekjaar 2022/2023 en besteding donatiegelden

Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland heeft in het boekjaar 2022/2023 het bestaande beleid onveranderd voortgezet; er hebben zich bij de stichting geen ingrijpende bijzonderheden voorgedaan.

Het grootste gedeelte van de fondsen van Brooke-Nederland gaat naar Brooke-Egypte.

Ter zake van de relatie met de Egyptische Brooke-organisatie zijn de belangrijkste taken: operationeel toezicht, rechtstreekse overmaking van fondsen benodigd voor diergeneeskundige zorg, voorlichting en scholing, begeleiding van de technische staf.

Als basis voor het operationele toezicht dienen protocollen met vaste periodieke rapportage-schema's voor specifieke operationele taken en de controle daarop, zoals financieel beheer, technisch beleid, kwaliteitsbewaking en prestatienormen, zowel kwantitatief als kwalitatief. Brooke-Egypte voert een beleid van diergeneeskundige hulp door eigen dierenartsen in eigen vaste klinieken en met mobiele klinieken, gecombineerd met voorlichting en scholing aan diereigenaren en overige betrokkenen. De zogenaamde "mixed approach". Daarnaast zet Brooke-Egypte zich in voor de bevordering van het dierenwelzijn door mentaliteitsbeïnvloeding van het grote publiek en beïnvloeding van adequate regel- en wetgeving door de overheid. Sinds Brooke-Nederland in boekjaar 2014/2015 de verantwoordelijkheid op zich heeft genomen voor de financiering van en het toezicht op de Egyptische Brooke-organisatie beperkt de betrokkenheid van Brooke-Engeland zich tot een financiële bijdrage. In het boekjaar 2022/2023 bestond de bijdrage van Brooke-Engeland uit € 228.552 inclusief de overmaking van door Brooke-Engeland ontvangen geormerkte giften en nalatenschappen voor Brooke-Egypte. Brooke-Nederland informeert Brooke-Engeland periodiek over de gang van zaken bij Brooke-Egypte. Ter zake van de continuering en de omvang van een Engelse bijdrage wordt van tijd tot tijd overleg gepleegd tussen Brooke-Nederland en Brooke-Engeland.

Brooke-Egypte is een juridisch onafhankelijke organisatie. Gelijktijdig heeft Brooke-Nederland een aantal taken in de begeleiding van en het toezicht op Brooke-Egypte. Dit vraagt flexibiliteit, energie en wederzijds begrip. In deze samenwerking komen niet alleen de cultuurverschillen tussen Egypte en Nederland aan de orde maar ook, in toenemende mate, de socio-economische ontwikkelingen in Egypte. Het Egyptische pond staat voortdurend onder druk. Verder wordt Egypte als groot-importeur van graan zwaar getroffen door de oorlog in Oekraïne. Een en ander leidt tot een wilde inflatie met name in de vorm van hoge voedselprijzen. De achteruitgang van het besteedbare inkomen leidt tot sterke druk op de salarissen. Dit boekjaar 2022/2023 is € 1.648.029 overgemaakt naar Brooke-Egypte, tegenover een overmaking van € 1.710.714 in het vorig boekjaar. Voor boekjaar 2022/2023 waren extra kosten in het budget inbegrepen, onder meer voor het onderhoud van voertuigen, voor een extra bijdrage aan de salarissen vanwege de hoge inflatie, en voor de bouw van de nieuwe kliniek in Luxor.

De twee belangrijkste inkomstenstromen van Brooke-Nederland zijn donateursinkomsten en nalatenschappen. De concurrentie in de liefdadigheidssector is nog steeds scherp. Verder staat de goede doelensector onder de druk van toenemende inflatie die de economische verwachtingen van de donateurs beïnvloedt. Bovendien moet worden gevreesd dat de afschaffing van de acceptgiro per juni 2023 een negatieve invloed zal hebben op het geefgedrag. Voor het boekjaar 2023-2024 houden we wat donaties betreft rekening met een achteruitgang van ruim 6%.

De donateursinkomsten bedroegen dit boekjaar € 1.450.479; de inkomsten uit nalatenschappen bedroegen dit boekjaar € 1.975.647. Conform de regelgeving omtrent verslaglegging voor goede doelen worden ook erfenissen die zijn aangekondigd - maar nog niet ontvangen - opgenomen in het resultaat van het boekjaar.

Wij beschouwen de postume giften van de erflaters die Brooke hebben opgenomen in hun testament als een wens voor de toekomst. Wij willen onze dankbaarheid voor dit vertrouwen tot uitdrukking brengen middels onze voortdurende betrokkenheid bij het lot van de werkdieren in Egypte, Pakistan en India.

Brooke-Nederland blijft geselecteerde Brooke-projecten ondersteunen in andere landen, zoals India en Pakistan. In het boekjaar is via Brooke-Engeland een bedrag van € 143.913 overgemaakt voor de werkzaamheden van Brooke-Pakistan aan de noodhulp na de vreselijke overstromingen in het zuiden van het land. Van dit bedrag is € 101.913 afkomstig uit een nalatenschap. Het bedrag van de overmaking voor Brooke-India voor het algemene veldwerk is € 97.175. Hiervan is € 77.175 afkomstig uit een nalatenschap.

In het boekjaar 2022/2023 is een bedrag van € 2.256.060 besteed aan de doelstelling. De kosten van eigen fondsenwerving bedroegen 2,3% van de baten uit eigen fondsenwerving.

Zowel in absolute zin als ook in vergelijking met andere organisaties werkt Brooke-Nederland uiterst efficiënt. Het resultaat is gerealiseerd met de inzet van een staf van 2,6 fte. De donateur kan ervan verzekerd zijn dat zijn/haar donatie met een minimum aan kosten ten goede komt aan diergeneeskundige zorg voor werkdieren en aan de voorlichting/educatie van de diereigenaren.

Resultaat 2022-2023 afgezet tegen de begroting.

De inkomsten uit donaties (inclusief geormerkte giften) waren 4% hoger dan de begroting. In het afgelopen boekjaar zijn de kosten van de werkorganisatie ten opzichte van het budget fors lager uitgevallen: gebudgetteerd € 734.100, gerealiseerd € 592.204. Met name personeelskosten waren lager dan begroot vanwege niet volledig ingevulde vacatures, en door uitgestelde projecten, zoals het maken van filmopnamen van het werk van Brooke-Egypte en de uitgestelde upgrade van de computer server. Inmiddels worden de vacatures ingevuld.

Bijzonderheden van het boekjaar 2022-2023

Toezicht op Brooke-Egypte.

De staf van Brooke-Nederland is in het boekjaar 2021-2022 uitgebreid met praktiserend paardenarts Dr. Morgan Lashley, die als student diergeneeskunde in 2008 een stage heeft gelopen bij Brooke-Caïro, en vervolgens 9 jaar bestuurslid is geweest. Op parttime basis zet zij zich in voor technisch toezicht op de veterinaire-medische activiteiten van Brooke-Egypte (kwaliteitscontrole) en op de nascholing van de Egyptische Brooke-dierenartsen. Dr. Lashley heeft in augustus 2022 een nascholing georganiseerd in Caïro, met als docenten drs. T. Spoormakers van de Veterinaire Faculteit Utrecht en drs. M. de Bruijn van Paardenkliniek Wolvega. In het kader van de versterking van het veterinaire-technisch toezicht op onze activiteiten in Egypte hebben twee Nederlandse dierenartsen, drs. B. van Schaik en drs. M. van Schaik (geen familie), beiden met aanzienlijke ervaring in ontwikkelingslanden, een uitgebreide inspectie uitgevoerd in twee Brooke-klinieken met bijbehorende mobiele teams in het noorden van Egypte.

Bovengenoemde acties zijn een concrete invulling van de toezichthoudende en begeleidende taken van Brooke-Nederland, die niet alleen inzicht geven in het concrete werk van Brooke-Egypte, maar ook een verbondenheid scheppen met de Egyptische organisatie.

Pijn app voor werkeuzels.

De pijn app voor werkeuzels is dit jaar verder ontwikkeld/verfijnd door de Veterinaire Faculteit van de Universiteit Utrecht. De pijn app is een tool waarmee via specifieke indicatoren het pijn niveau wordt gemeten. Hiermee kunnen wij inzicht verfijnen in de effectiviteit van ons veldwerk.

Impact/Theory of Change.

Het denkraam van de "Theory of Change" blijft een richtsnoer voor onze benadering van de veldwerkzaamheden van Brooke-Egypte. Ook in het boekjaar 2022/2023 hebben wij regelmatig overleg gevoerd met Brooke-Egypte over de inhoud en de structuur van plannen en projecten in het veld: meetbare/telbare resultaten; het gewenste gevolg; het effect van het gewenste gevolg. Overigens blijven we ons ervan bewust dat deze benadering zijn oorsprong vindt in de westerse cultuur, en zich niet vanzelf zal wortelen in andere culturen.

Aandacht voor One Health and one welfare.

De coronapandemie heeft onder andere geleid tot een vergrote aandacht voor zoönose: ziektes bij dieren kunnen ziektes bij mensen veroorzaken. Dit leidt tot de bewustwording dat mensen, dieren en het milieu één gezondheidscomplex vormen. "One health and one welfare". Ook de Brooke-organisatie moet op deze wijze naar de gezondheids- en welzijnsproblematiek van dier en mens kijken.

Dataprotectie

Begeleid door twee externe deskundigen is een analyse gemaakt van de kwaliteit van onze computersystemen en is een Beleidsplan informatiebeveiliging opgesteld.

Fondsen besteed aan het werk van Brooke Hospital for Animals-Egypte, Brooke-Pakistan en Brooke-India

Inleiding

Brooke Hospital for Animals-Egypte (hierna: Brooke-Egypte) is in 1934 gesticht als een zelfstandige organisatie. Deze status is ongewijzigd gehandhaafd. Brooke-Egypte is verantwoordelijk voor het eigen beleid. Brooke-Nederland is ervoor verantwoordelijk dat Brooke-Egypte van jaar tot jaar beschikt over de fondsen die nodig zijn voor de uitvoering van het lokale beleid en voor de continuïteit. In het kader van deze relatie accepteert Brooke-Egypte de richtlijnen die door Brooke-Nederland worden gesteld als toezichthouder op het gebied van bestuurlijk, financieel en technisch beleid, zowel op korte als op lange termijn.

Binnen het kader van haar eigen mogelijkheden, adviseert en begeleidt Brooke-Nederland de Egyptische organisatie met in Nederland beschikbare know-how. Brooke-Egypte respecteert de conclusies die Brooke-Nederland aan haar controlerende taak verbindt.

Ter zake van de invulling van het toezicht van Brooke-Nederland op de activiteiten van Brooke-Egypte zijn de volgende afspraken gemaakt.

De administratie van Brooke-Egypte wordt jaarlijks gecontroleerd door een internationaal gerespecteerd onafhankelijk accountantskantoor. Voor het boekjaar 2022/2023 zal dit Mazars zijn.

Hierna volgt de bestedingsverklaring van de Nederlandse fondsen door Brooke-Egypte, gevolgd door de bestedingsverklaring van door Brooke-Nederland via Brooke-Engeland gesteunde projecten in Pakistan en India.

Fondsen besteed aan Brooke-Egypte

Brooke-Egypte is de Nederlandse donateurs buitengewoon dankbaar voor de steun gedurende boekjaar 2022/2023. Brooke-Egypte is zich zeer bewust dat zij zonder die steun hun werk - waarmee tienduizenden dieren en hun eigenaren worden geholpen - niet zouden kunnen doen.,

Werkpaarden en ezels in Egypte

Om zo efficiënt en effectief mogelijk hulp te bieden bezoeken onze dierenartsenteams de gebieden met de grootste populaties werkpaarden en ezels. De afgelopen 10 jaar laten een verschuiving zien in de dichtheid van de populaties door ontwikkelingen zoals de mechanisatie van baksteenfabrieken, de toename in het gebruik van de tuktuk als personenvervoer, de grootschalige landbouw die keuterboeren verdringt en de Chinese handel in ezelhuiden. De aantallen paarden, ezels en muilieren in de database van de FAO vertonen vanaf 2018 een flinke daling (van 1,4 miljoen naar 958.190 dieren in een paar jaar tijd). Brooke-Egypte past de bezoeklocaties van de mobiele teams voortdurend aan op de dichtheid van de populatie en de plaatselijke behoefte aan hulp.

Hoe de werkdieren worden ingezet

De meeste dieren worden gebruikt voor personenvervoer, met name in de toeristische gebieden zoals het piramiden gebied van Caïro en de tempelcomplexen van Luxor, Edfu en Aswan. Verder worden de dieren ingezet voor goederenvervoer in stedelijke gebieden en voor werkzaamheden op het land. Bijzonder zwaar is het werk voor duizenden dieren die moeten werken in baksteenfabrieken en in steengroeven op verschillende plaatsen in het land. Overal moet het werk worden uitgevoerd onder ondraaglijke omstandigheden veroorzaakt door hitte, de brandende zon en stof.

Dierenwelzijn

De werkdieren hebben te maken met overbelasting, stokslagen, gebrek aan rust en schaduw, uitdroging, oververhitting en een groot aantal ziekteproblemen zoals infectieziekten, tetanus en bloed-parasieten. De gevaarlijke wegen en het slechte wegdek veroorzaken veel ongevallen die leiden tot botbreuken en verwondingen. Al deze problemen moeten geplaatst worden tegen de achtergrond dat de eigenaren van de dieren behoren tot de allerarmsten van de bevolking. Verder heeft het land geen traditie op het gebied van paardenheelkunde; men is vooral gericht op veeteelt. Kwalitatief goede dienstverlening in de paardenheelkunde is dan ook schaars.

Aantal dieren in de zeven operationele gebieden van Brooke-Egypte

Het aantal bereikte en geholpen werkdieren in het werkgebied van Brooke-Egypte bedraagt rond de 206.000. Opgesplitst per regionaal werkgebied gaat het om de volgende aantallen: 32.000 in Caïro; 45.000 in Alexandrië; 32.000 in Luxor; 22.800 in Aswan; 30.000 in Edfu; 16.000 in Mersa Matrouh en 28.200 in Mansoura.

1. Overzicht van de diergeneeskundige hulp in 2022/2023

Gedurende het boekjaar heeft Brooke-Egypte in 5 vaste klinieken en met 26 mobiele teams op 174 locaties in totaal 122.292 dieren medisch behandeld en/of klinisch onderzocht. Circa 40% van de behandelingen is preventief, voornamelijk ontwormen. De curatieve behandelingen omvatten een reeks van indicaties zoals wonden, botaandoeningen, kreupelheid, infecties, bloedziektes en oogaandoeningen.

In het boekjaar hebben de mobiele teams 4.832 werkbezoeken afgelegd. In de vaste klinieken zijn 1302 dieren behandeld, waarvan 86% is genezen. In totaal moesten 511 dieren meteen worden geëuthanaseerd omdat ze te ziek, zwak of gewond waren. De mobiele teams hebben op 113 noodoproepen gereageerd.

	Resultaat
Bereik - Aantal dieren bereikt door en gebruik kunnende maken van Brooke-diensten	206.000
Patiënten - Dieren die veterinaire hulp hebben gekregen, waaronder vervolgbezoeken	122.292
Aantal door Brooke bijgeschoolde of getrainde lokale veterinaire hulpverleners	208
Aantal diereigenaren, mensen die met werkdieren werken die voorlichting hebben gekregen van Brooke	149.729
Aantal Brooke-dierenartsen	28
Totaal aantal medewerkers	147
Mobiele teams	26
Vaste klinieken	5
Geholpen leefgemeenschappen	174
Lokale door Brooke opgeleide diergeneeskundige hulpverleners	67
Ontwikkelingswerksters en leraren die de Brooke-dierenwelzijnslessen verspreiden	143
Aantal Brooke-schaduwplaatsen	13
Opnamecapaciteit hospitalen	124

Veterinaire hulpcampagnes en bijscholing voor studenten en veeartsen in 2022-2023.

Het doel van de veterinaire hulpcampagnes is om, in geselecteerde regio's, te onderzoeken hoe het is gesteld met de gezondheid van de werkpaarden en ezels en, waar nodig, hulp te bieden. Minstens zo belangrijk is de verspreiding van de Brooke-boodschap over dierenwelzijn onder diereigenaren. Ook waardevol zijn de contacten die worden gelegd met plaatselijke veeartsen.

De Brooke-bijbscholingscampagnes richten zich op studenten diergeneeskunde en lokale veeartsen, die meestal niet geschoold worden/zijn in paardenheelkunde. Zij worden door Brooke bijgeschoold met praktijklessen in paardenheelkunde en met theoriesessies over dierenwelzijn in het algemeen, en dan met name de zogenaamde "five freedoms voor dierenwelzijn" (vrij van honger, onjuiste voeding en dorst; vrij van fysieke ongemakken; vrij van pijn, letsel en ziekte; vrij van angst en chronische stress; vrijheid om natuurlijk gedrag te uiten). Brooke-Egypte heeft gedurende het boekjaar 39 veterinaire hulp- en bijscholingscampagnes ondernomen in vrijwel alle operationele gebieden.

Tijdens deze campagnes hebben de Brooke-teams intensief samengewerkt met veterinaire faculteiten van universiteiten, met zelfstandig werkende dierenartsen en veeartsen in overheidsdienst, en met regionale veterinaire overheidsdiensten.

Tijdens deze campagnes en voorlichtingssessies zijn 2.249 werkpaarden, ezels en muil dieren medisch onderzocht en/of behandeld, 433 tuig en zadels zijn gerepareerd en onderhouden, 212 hoeven zijn bekapt en verzorgd, 835 zachte neusbandjes en 222 hoefkrabbers zijn uitgedeeld.

Brooke-Egypte heeft gedurende het boekjaar 2022-2023 in totaal 167 overheidsveeartsen en pas afgestudeerde studenten diergeneeskunde en 705 veterinaire studenten bijgeschoold.

Project voor stagiaires.

Brooke-Egypte is gedurende het boekjaar 2022/2023 gestart met een programma voor stagiaires in de klinieken van Matrouh, Alexandrië en Aswan. Het programma heeft tot doel om de kennis en vaardigheden van pas afgestudeerde Egyptische dierenartsen op het gebied van paardenwelzijn te vergroten. Het programma was gericht op in-job training tijdens het dagelijkse routinewerk. Tijdens de programmaduur van drie maanden kregen de stagiaires de kans om fulltime zij aan zij te werken met onze ervaren dierenartsen, waar ze betrokken werden bij het dagelijkse veterinaire werk en bij de activiteiten omtrent voorlichting. De stagiaires waren zeer enthousiast over het werk en deden in korte tijd nieuwe vaardigheden op. In totaal hebben twaalf stagiaires deelgenomen; elke kliniek bood onderdak aan vier stagiaires.

Werken aan het welzijn van koetspaarden in toeristische gebieden in 2022-2023.

In september 2020 is Brooke-Egypte begonnen met het bijvoeren van toeristenpaarden in vier toeristische gebieden: de piramiden bij Caïro (twee uitdelingsplaatsen) en de tempelcomplexen van Aswan, Luxor en Edfu. Het bijvoeren is gedurende het boekjaar voortgezet. Brooke wordt geholpen door vooraanstaande leden uit de gemeenschap van koetsiers en werkt nauw samen met koetsiersverenigingen.

Vanwege het grote aantal dieren werkt Brooke in Caïro met voedselbonnen en een registratiesysteem; in Aswan, Luxor en Edfu wordt gewerkt met namenlijsten die worden opgesteld door de plaatselijke koetsiersverenigingen. Die verenigingen zien er ook op toe dat de verdeling eerlijk geschiedt. Op de uitdelingsdagen worden de dieren onderzocht en houden de dierenartsen in de gaten of alles verloopt zoals gepland. Zij kennen veel van de diereigenaren en dat helpt bij de controle. De rantsoenering is één zak voer per dier per maand. Dat is niet voldoende om van te leven, maar het is een belangrijk supplement op het groenvoer dat door de eigenaar wordt gegeven. Elke maand worden opnieuw zakken uitgedeeld, tenzij de coronasituatie dit niet toelaat. De Brooke-dierenartsen controleren elke zes maanden de gezondheid van de dieren aan de hand van een door Brooke ontwikkeld meetsysteem. Ook wordt gekeken naar het gedrag van de eigenaren ten opzichte van hun dier.

In Aswan, Luxor, Edfu en Caïro zijn gedurende boekjaar 2022/2023 circa 1.712 dieren bijgevoerd. Tot nu toe laten de metingen in vrijwel alle gebieden een lichte verbetering zien in de conditie van de toeristenpaarden en in de houding van de koetsiers ten opzichte van hun dier. Alleen de conditie van de toeristenpaarden in Edfu is achteruitgegaan. De verklaring lijkt deels te liggen in het feit dat de tempels hun bezoeken hebben verruimd waardoor er meer uren worden gewerkt door de koetsiers. Brooke-Edfu heeft maatregelen getroffen. Hierover meer in de paragraaf “samenwerking met lokale overheidsinstanties”.

Project “aanpak van neuswonden door slecht tuig, zoals neuskettingen” 2022/2023

De Brooke-dierenartsen worden vaak geconfronteerd met werkpaarden en -ezels met neuswonden die veroorzaakt worden door slecht tuig, en dan met name neuskettingen, die schuurwonden veroorzaken en die bij hoge temperaturen brandwonden veroorzaken. Diereigenaren gebruiken de neuskettingen naar eigen zeggen omdat een dier met neusketting beter gehoorzaamt en om te midden van het drukke verkeer tijdig en hard te kunnen ingrijpen als er moet worden geremd.

In 2023 zijn er bij metingen de volgende resultaten gevonden:

- 39% van alle onderzochte dieren had een beschadigde neus;
- 53% van alle onderzochte dieren droeg *geen* neusketting en
- 31% van de werkdieren had een neusketting, maar wel bedekt met stof.

Neuswonden komen nog steeds te vaak voor, daarover zijn de Brooke-dierenartsen in alle werkgebieden het eens. Het probleem is hardnekkig en wordt veroorzaakt door onkunde, nalatigheid en ruw gedrag van de diereigenaren. Het probleem dient te worden aangepakt. Een zachte bekleding van neuskettingen reduceert de kans op neuswonden en eigenaren moeten worden voorgelicht over de gezondheidsproblemen die neuskettingen veroorzaken. Sinds het boekjaar 2018-2019 is het bedekken van neuskettingen vast onderdeel geworden van het hulpprogramma en voorlichtingsprogramma, waaronder dat van de welzijnswerksters, de zogenaamde rural guides, die de Brooke-boodschap van dierenwelzijn huis aan huis verspreiden onder de vrouwelijke gezinsleden. De eerste monitoring-periode van het neusbandproject bedroeg vijf jaar, van maart 2018 - maart 2023. Het project richtte zich gedurende vijf jaar op 26.250 werkpaarden in 23 locaties binnen het werkgebied van de zeven kliniekcentra van Brooke-Egypte. Om de impact van onze activiteiten te meten hebben we in maart 2023 het aantal neuskettingen gemeten alsmede de aantallen neuswonden binnen het projectgebied en afgezet tegen de 0-meting van vijf jaar geleden.

De uitkomst van dit onderzoek is dat neuskettingen nog steeds veel voorkomen (slechts een zeer lichte daling van 3%), maar dat de neuskettingen in 2023 aanzienlijk vaker bedekt waren met een stuk stof (een stijging van 14%).

Een pilot project: de pop-up klinieken.

Brooke-Egypte heeft vaste klinieken en mobiele klinieken. Dagelijks vertrekken mobiele teams vanaf hun uitvalsbasis naar hun behandelpaatsen die soms op 100 kilometer afstand liggen. Wegens die afstanden is Brooke-Egypte in 2022 begonnen in de buurt van de behandelpaatsen ruimtes te huren, die worden ingericht als polikliniek, en die binnen een paar maanden operationeel zijn omdat er weinig vergunningen voor nodig zijn. Motor achter deze zogenaamde pop-up poliklinieken is Richard Searight, de kleinzoon van Dorothy Brooke. Hij legt uit: "De gedachte achter de pop-ups is dat het klein begint, met een garageruimte of stukje land dat wordt ingericht als behandelpaats, maar uiteindelijk uitgroeit tot een semi-permanente kleine dierenkliniek waar dieren ook 's nachts kunnen blijven. Deze dierenkliniek zou een ruimte hebben voor acute behandelingen en daarnaast een ruimte voor patiënten die langer zorg nodig hebben. De grotere pop-upklinieken zouden worden bemand door een lokale dierenarts, assistenten, een hoefsmid, een tuigmaker en een nachtwaker. Idealiter wordt de pop-up gevestigd in een buurt met veel paarden en ezels, voor de eigenaren op loopafstand van hun huis. Als een jaar na opening blijkt dat het niet de juiste locatie is, dan pakken we de boel op en gaan op zoek naar een betere locatie. Het is een "pilot-project". Op 27 september 2022 is de eerste pop-up polikliniek gevestigd in Ezbet Shabaan in de provincie Dakahlia, op 35 kilometer afstand van de stad Mansoura. Daar is het Brooke-Nijldelta kantoor gevestigd, dat tevens dient als uitvalsbasis voor de mobiele teams. In Mansoura werkt Brooke uitsluitend met mobiele klinieken. In de omgeving van Ezbet Shabaan leven rond de 4.000 paarden en ezels. De pop-up poli staat op een omheind stukje land met een zeil als dak, maar de Brooke-dierenartsen zijn er blij mee! Ze bezoeken de poli een paar maal per week, op vaste tijdstippen en ze hebben veel aanloop. De Ezbet Shabaan pop-up kliniek heeft van september 2022 tot maart 2023 549 dieren behandeld en zo'n 450 eigenaren voorgelicht. De tweede pop-up poli is eveneens in september 2022 geopend, en wel in de stad Esna op 50 kilometer afstand van de Brooke-kliniek in Edfu. Het ligt tussen Edfu en Luxor en vult dus een lacune. In en rond Esna leven 1.500 werkpaarden en ezels. De kleine polikliniek is een kleine oase van rust als je van de drukke straat komt. De Esna pop-up kliniek heeft van september 2022 tot maart 2023 maar liefst 750 dieren behandeld en rond de 500 eigenaren voorgelicht.

2. Voorlichting

A. Voorlichting en bewustmaking van diereigenaren/gebruikers, schoolkinderen en overige belanghebbenden

Brooke-Egypte besteedt veel aandacht aan voorlichting. Bij diverse malen uitgevoerde metingen wordt steeds weer aangetoond dat het goed is om te investeren in voorlichting, opvoeding en bijscholing.

In het boekjaar hebben - dankzij de inspanningen van Brooke-Egypte - 149.729 diereigenaren, gebruikers, familieleden en schoolkinderen kennisgenomen van de boodschap van Brooke.

Deze boodschap wordt overgebracht in vele vormen. Populair zijn de wedstrijden voor *Beste paard/ezel en Beste eigenaar*, die veel aandacht trekken in buurtwijken, dorpen, en sinds dit boekjaar zelfs in de baksteenfabrieken.

In het boekjaar zijn - verspreid over alle kliniekcentra - wedstrijden georganiseerd met in totaal 370 deelnemers.

Een belangrijk systeem om de gemeenschappen te enthousiasmeren voor dierenwelzijn bestaat hieruit dat Brooke-Egypte in de gemeenschap mensen selecteert en opleidt om de boodschap over dierenwelzijn te verspreiden. Een grote rol is hier weggelegd voor de circa 130 welzijnswerksters van de overheid die op het platteland voorlichting aan vrouwen geven over hygiëne en kindercare, en die daarbij, onder begeleiding van Brooke, tevens aandacht schenken aan voorlichting over dierenwelzijn. Deze welzijnswerksters, de rural guides, verzorgen ook poppenkastvoorstellingen waarin goede zorg voor paarden en ezels centraal staat voor de kinderen in de wijken die ze bezoeken. In het boekjaar hebben zij aan 110.217 mensen voorlichting gegeven. Ook speelt Brooke-Egypte in op de lees- en schrijfcursussen voor volwassenen – dit boekjaar 315 - waar dankzij Brooke ook aandacht wordt geschonken aan dierenwelzijn. De thema's van de dierenwelzijnslessen zijn onder meer diervoorziening, het herkennen en voorkomen van hoefproblemen en ziektes zoals tetanus, het vervangen van de neusketting door zachte neusband, huidaandoeningen, de oorzaken van koliek, endoparasieten en het voorkomen van oververhitting. Niet alleen de welzijnswerksters, ook de Brooke-teams zelf investeren in voorlichting aan kinderen. Gedurende het jaar worden normaliter door verschillende klinieken schoolbezoeken georganiseerd, met een rondleiding in de kliniek, vragenuurtje en teken- en opstelwedstrijd. Ook worden op tientallen scholen in de omgeving van alle zeven Egyptische Brooke-centra wedstrijden georganiseerd in kennis over dierenwelzijn, natuurlijk met leuke prijsjes voor de winnaars. Brooke heeft schoolkinderen kennis over dierenwelzijn bijgebracht via in totaal 963 wedstrijden, schoolbezoeken en kliniekbezoeken.

B. Samenwerking met lokale overheidsinstanties en non-gouvernementele organisaties

Brooke-Egypte heeft connecties met meer dan 50 lokale overheidsinstanties en non-gouvernementele organisaties, zoals veterinaire faculteiten van universiteiten, het overkoepelende orgaan voor veterinaire dienstverlening, de ministeries van landbouw, van onderwijs en van toerisme, en met lokale dierenhulporganisaties. Het gaat hierbij om beïnvloeding en om samenwerkingsverbanden, zoals bijvoorbeeld universitaire opleidingsprojecten en gezamenlijke campagnes ter promotie van dierenwelzijn.

Een aantal vruchtbare bijeenkomsten in Edfu met lokale en nationale instanties mag als voorbeeld dienen voor een goede samenwerking met lokale overheidsinstanties. Op zondag

13 november 2022 was er een door Brooke-Egypte georganiseerde bijeenkomst in de provincie Aswan, waar Edfu ligt. Aanwezig waren de assistent-secretaris en het hoofd van de gemeenteraad van Edfu, de hoefdierenarts van Brooke-Edfu, vertegenwoordigers van de Edfu-koetspaardenvereniging, een vertegenwoordiger van het Ministerie van Toerisme & Oudheden, en de *Upper Moon Tourism Company*.

De leden van de vergadering waren het eens dat oplossingen moeten worden gezocht om de gezondheid van toeristische koetspaarden in het centrum van Edfu te verbeteren en dat de verantwoordelijkheden moeten worden verdeeld over de betrokken partijen. Dit werd gevolgd door een tweede bijeenkomst op 24 januari 2023, op uitnodiging van de vice-minister van Toerisme & Oudheden.

De directeur en het Hoofd Dierenwelzijn van Brooke-Egypte waren uitgenodigd om een bijeenkomst bij te wonen op haar kantoor om de situatie van de Edfu-koetspaarden en de klachten van toeristen te bespreken. De bijeenkomst werd bijgewoond door de adviseur van de Minister van Toerisme & Oudheden, de woordvoerder van het ministerie, de vice-voorzitter, het hoofd van de Nijlcruise-hotels en de algemeen directeur van *Escapade Travel*.

Resultaten: de vice-minister heeft een memorandum gestuurd aan het gouvernement van Aswan om vaart te zetten achter het vaststellen van een vaste behandelplaats voor de Brooke mobiele kliniek op het terrein van de Edfu-tempel. Ook heeft de gemeenteraad van Edfu een prominente plaats goedgekeurd als standplaats voor een mobiele Brooke-kliniek nabij de toeristische haven aan de Corniche El Nile-sstraat om de koetspaarden te behandelen en de koetsiers voorlichting te geven. Dit zal geschieden in samenwerking met het koetsierssyndicaat, toeristenorganisaties en de Edfu-tempel autoriteiten.

In het kader van de samenwerking met non-gouvernementele organisaties mag als voorbeeld worden gegeven dat de Brooke-Cairo kliniek is ingegaan op de uitnodiging van dierenhulporganisatie *Animal Angels* om deel te nemen aan de door hen georganiseerde workshop kamelenwelzijn. De workshop werd gehouden in de dierenkliniek van Dr. Derbala en op de Birqash Camel Market. De Birqash markt is een van de grootste dierenmarkten in het gebied waar de kamelen vaak slachtoffer zijn van dierenmishandeling door de kamelenhandelaren.

Brooke-Egypte heeft *Animal Angels* geholpen in het vaststellen en benoemen van de grootste welzijnsproblemen op de markt en in het vinden van oplossingen, zoals het creëren van bewustzijn van Birqash-marktbezoekers maar ook van de handelaren over het gedrag van kamelen. Daarnaast heeft Brooke advies gegeven over het plaatsen van schaduwplekken en waterbakken, over de aanleg op meerdere plekken van een geschikte helling voor het laden en lossen van kamelen, en over het opzetten van behandelcentra on site, of het organiseren van mobiele klinieken voor de dierenartsen van *Animal Angels*.

3. Organisatie

A. Continuous Professional Development training (CPD)

Van 8 tot en met 11 augustus 2022 vond in samenwerking met Brooke-Nederland de praktijktraining klinisch onderzoek en diagnostiek van orthopedische en inwendige aandoeningen met behulp van geavanceerde diagnostische hulpmiddelen plaats in de Cairo-kliniek. De nascholing werd geleid door twee Nederlandse trainers drs. Tijn Spoormakers en drs. Marco de Bruijn. De training werd gefaciliteerd door Dr. Morgan Lashley van Brooke-Nederland en door Dr. Emad Naoum. De nascholing werd bijgewoond door dierenartsen uit alle kliniekcentra van Brooke-Egypte. De onderwerpen waren klinisch onderzoek bij kreupelheden en koliekonderzoek en behandeling, en diagnostische beeldvorming via röntgen en echo. Online webinars verzorgd door Dr. Lashley, drs. Spoormakers en drs. De Bruijn maakten deel uit van de nascholing, die door alle aanwezigen als zeer leerzaam en nuttig is ervaren.

B. Externe Kwaliteitscontrole twee noordelijke klinieken

Van 14 tot en met 21 oktober 2022 zijn de klinieken en mobiele klinieken van Brooke-Caïro en Brooke-Alexandrië bezocht door twee Nederlandse externe inspecteurs, dierenartsen B. van Schaik en M. van Schaik (geen familie). De kritiek- en verbeterpunten zijn onmiddellijk opgepakt door Brooke-Egypte. In juli 2023 zijn drie zuidelijke Brooke-klinieken aan de beurt.

C. Research

Onderzoek naar wormen bij werkpaarden -ezels binnen het werkgebied van Brooke-Egypte

Brooke-Egypte heeft haar massale ontwormingsregime twee jaar geleden opgeschort vanwege de coronapandemie. Dat was een mooie gelegenheid om onderzoek te doen naar de verschillende soorten darmparasieten bij werkpaarden en -ezels in het werkgebied. Het projectprotocol en de datacollectie zijn voltooid; de contracten voor samenwerking met veterinaire faculteiten in Assiut en Mansoura zijn getekend, en de analyse is gestart in mei 2023. De verwachting is dat Brooke-Egypte eind juni 2023 de resultaten gaat krijgen om te komen tot een goede beslissing omtrent de te volgen strategie voor het ontwormen van de werkpaarden en -ezels door Brooke-Egypte.

D. Geormerkte giften 2022/2023

Ook dit jaar weer hebben bijzondere schenkers van Brooke-Nederland twee mobiele teams van Brooke-Egypte speciaal ondersteund: een team in de Nijldelta (Mansoura) geleid door dierenarts Dr. Abed, en het mobiele team van Dr. Ameen in Luxor. Ook heeft een genereuze Nederlandse weldoener een bijdrage geschonken voor de aanschaf van een röntgenapparaat. Brooke-Egypte is deze schenkers bijzonder erkentelijk voor hun steun en aanmoediging.

Overig

Bezoek van de kleinzoon van Dorothy Brooke

In de periode van 27 oktober tot 6 november 2022 heeft Richard Searight, de kleinzoon van Dorothy Brooke, een bezoek gebracht aan de klinieken in Caïro, Alexandrië, Aswan, Edfu en Luxor. Hij werd vergezeld door het Hoofd Dierenwelzijn Dr. Emad, die gelijktijdig een informele inspectie deed van het veldwerk. Richard Searight heeft eveneens een bezoek gebracht aan de twee nieuwe pop-up klinieken. Hij heeft op diverse plaatsen, bijvoorbeeld na een wedstrijd van beste paard/beste eigenaar in de plaats Idku, de diereigenaren inspirerend toegesproken.

4. Vooruitzichten Brooke-Egypte boekjaar 2023/2024

Brooke-Egypte handhaaft de grote lijnen van het beleid zoals thans gevoerd, met als hoofdpunten gratis veterinaire dienstverlening aan noodlijdende werkpaarden, -ezels en muil dieren; publieksvoorlichting over dierenwelzijn en, waar mogelijk, beïnvloeding van het overheidsbeleid op het gebied van dierenwelzijn; samenwerking met overheidsinstanties en non-gouvernementele organisaties; interne bijscholing en bijscholing van lokale dienst- en hulpverleners. Er zal verder worden geïnvesteerd in verbreding van de veterinaire capaciteit.

Uitbreiding naar Beni Suef

Met 53.400 werkpaarden, -ezels en muilieren behoort Beni-Suef tot de provincies met de hoogste paardenpopulatie in Egypte. Het ligt zo'n 115 km ten zuiden van Caïro. De dierpopulatie is verspreid over verschillende districten en dorpen in de provincie. Ook al is gemechaniseerd vervoer bezig aan een flinke opmars, paarden, ezels en muilieren blijven belangrijke werkrachten op het platteland. Zelden ontmoet men in Beni Suef een boer die géén ezel of paard heeft.

Op het platteland worden de ezels en paarden ingezet voor verschillende boerderijactiviteiten, bijvoorbeeld om groenvoer te vervoeren voor de boerderijdieren, om kunstmest te vervoeren of als transportmiddel voor arme mensen. Sommige ezeleigenaren gebruiken hun kar als dorpswinkeltje. In de stedelijke gebieden vervoeren de ezels en paarden bouwmaterialen, gasflessen en watercontainers. In grote steden rijden koetsen voor personenvervoer. In Gerza, op de grens tussen de provincie Gizeh en Beni Suef, worden nog altijd ezels ingezet in de baksteenfabrieken.

Bijdrage Brooke-Nederland aan Brooke-Pakistan 2022/2023

Brooke-Pakistan is zeer dankbaar voor de steun van Brooke-Nederland aan hun werk in Pakistan voor de periode april 2022 tot maart 2023, met een bijdrage van € 103.913 voor de hulp aan slachtoffers van de overstroming en € 40.000 voor het werk in de kolenmijnen en baksteenfabrieken. De bijdrage van Brooke-Nederland heeft Brooke-Pakistan in dit zware jaar in staat gesteld om werkpaarden, ezels en muil dieren een redelijk leven te geven, ondanks de moeilijke omstandigheden na de overstromingen.

Hulp na de overstromingen:

De meeste van Brooke-Pakistan's geplande activiteiten voor het boekjaar 2022/2023 werden ruw verstoord door de vreselijke overstroming in september 2022 waardoor een derde van het land onder water kwam te staan. Brooke-Pakistan is onmiddellijk in actie gekomen:

Tijdens de overstromingen zochten diereigenaren, hun families en hun dieren veiligheid op hoger gelegen land.

Fase 1 van Brooke-Pakistan's noodhulp vond plaats op het hoogtepunt van de overstromingen, nadat een snelle inventarisatie was opgemaakt gevolgd door een actieplan. Het doel was om hulp te bieden aan 10.000 dieren. Deze dieren zouden worden geholpen met diergeneeskundige hulp, vaccinaties en voer. Zakken met voer waren bestemd voor families die niets anders bezaten dan hun werkdieren. In de maanden na de ramp heeft Brooke-Pakistan noodhulp gegeven aan 27.823 dieren, waaronder 6.890 paarden, ezels en muil dieren. 193 vrijwilligers zijn door Brooke-Pakistan ingezet om 10.141 zakken diervoeder en 3.064 voedingspakketten uit te delen voor circa 20.000 mensen. Brooke-Pakistan heeft het werk uitgevoerd in nauwe samenwerking met andere hulporganisaties, met de Vereniging van Eigenaren van Baksteenfabrieken en met relevante overheidsinstanties. Brooke-Pakistan was in staat om zo snel te handelen dankzij haar ruime ervaring met noodhulp bij rampen, en door voortdurende bijscholing in rampenbestrijding volgens de richtlijnen van de zogenaamde "Livestock Emergency Guidelines and Standards" (LEGS: Handleiding en richtlijn voor noodhulp aan levende have). Een onafhankelijk internationaal samenwerkingsverband waar onder andere de EU en Brooke bij aangesloten zijn). Deze handleiding heeft bijvoorbeeld Brooke in staat gesteld om een gefaseerd actieplan op te stellen, om de juiste hoeveelheden noodrantsoenen te bepalen alsmede de locaties waar de rantsoenen vandaan gehaald konden worden, om transport te regelen en om met succes overheidssubsidie te regelen op de rantsoenen.

Fase 2 herbouwfase

Inmiddels is het water grotendeels afgevoerd via pompen of op natuurlijke wijze, ook al ligt er nog veel water op landbouwgrond en langzaam worden kapotte huizen weer opgebouwd.

Van de 900 baksteenfabrieken waar Brooke-Pakistan actief was waren er slechts 42 compleet verwoest, waardoor de meeste fabrieken al een paar weken na de overstroming weer operationeel waren. Negen van de 43 projectgebieden van Brooke-Pakistan waren zo ernstig getroffen dat langer hulp moest worden geboden in Fase 2 van het hulpprogramma van Brooke-Pakistan.

Fase 2: Brooke-Pakistans hulp in fase 2 is cruciaal geweest voor de 208 leefgemeenschappen die hulp krijgen. Sinds november 2022 heeft het hulpteam van Brooke-Pakistan 76 stallen gebouwd, 175 watertroggen en 44 handpompen gerepareerd of geplaatst. In totaal is aan 908 dieren die in kritieke toestand verkeerden veterinaire hulp gegeven. Fase 2 is eind maart 2023 beëindigd, en de komende tijd wordt de balans opgemaakt en bekeken in welke gebieden nog steeds noodhulp nodig is.

Positieve neveneffecten van de overstromingsramp

De zichtbaarheid van Brooke-Pakistan was groot gedurende en in de nasleep van de overstroming. Er is contact geweest met vele duizenden diereigenaren en hun families en er is overleg geweest met een groot aantal overheidsmedewerkers. Dit heeft ertoe geleid dat Brooke in samenwerking met de overheidsinstantie voor Veehouderij en Visserij van de Sindh provincie een congres heeft georganiseerd over diergezondheidsproblemen in de getroffen gebieden. De insteek van Brooke-Pakistan was om met het oog op toekomstige rampen een breder draagvlak te krijgen voor de "Livestock Emergency Guidelines and Standards" zodat lokale instanties beter voorbereid zijn en adequaat kunnen reageren en om de aandacht te vestigen op het belang van het helpen van paarden, ezels en muilieren in de getroffen gebieden. Er is nog een lange weg te gaan, maar Brooke-Pakistan blijft haar ervaringen met de overstromingsramp gebruiken voor haar lobbywerkzaamheden.

De veerkracht van Brooke-Pakistan

Er is met man en macht gewerkt in het overstromingsgebied. Maar daarnaast is het werk in de baksteenfabrieken, kolenmijnen en overige werkgebieden onverminderd voortgezet. Ook is een succesvolle workshop voor hoefsmeden georganiseerd, onder meer door een aantal Britse hoefsmeden. Ook het lobbywerk van Brooke-Pakistan omtrent de wetgeving is voortgezet: hopelijk wordt in 2023 de "National Animal Health and Welfare Bill" waaraan Brooke-Pakistan heeft bijgedragen goedgekeurd door de National Assembly (een soort Tweede Kamer).

Conclusie: ook in tijden van rampen, enorme inflatie en toegenomen armoede toont Brooke-Pakistan moedig, veerkrachtig en vindingrijk te zijn. Dat is een felicitatie waard.

Foto's boven tonen de situatie voor de ezeltjes vóór de komst van Brooke; foto's onder tonen de verbetering die Brooke heeft aangebracht: ruimte, een dak boven het hoofd, vers voer en vers water.

Project baksteenfabrieken

Ondanks het feit dat 42 baksteenovens zijn uitgeschakeld door de overstromingen ligt het project baksteenfabrieken op koers en zijn doelstellingen behaald en zelfs overstegen, omdat er door de overstromingen meer intensief contact was dan normaal met eigenaren van baksteenfabrieken en met de eigenaren van de ezeltjes en muilieren die in de fabrieken werken. Een voorbeeld van een indicator waarvoor de gestelde doelen niet werden gehaald is het leren om diervriendelijk om te gaan met dieren, vooral in het geval van nieuwe eigenaren. Ook de bijscholing van dierenartsen en assistenten op dit vlak is achtergebleven op de doelstelling.

Training van hoefsmeden: het percentage hoefsmeden dat zijn vaardigheden heeft vergroot tot een goed niveau is toegenomen van 15% naar 24% dankzij gerichte training en workshops, waaronder een bezoek van Britse expert hoefsmid A. Wiseman (zie foto).

Door Brooke opgeleide vrijwilligers die fungeren als pleitbezorger voor diergezondheid binnen de gemeenschap (Community Change Agents, CCA's): gedurende het boekjaar zijn 850 CCAs' opgeleid in de baksteenfabrieken, in lijn met Brooke-Pakistan's plan om in elke baksteenfabriek een CCA te hebben.

Partnership met Vereniging van Eigenaren van Baksteenfabrieken: deze samenwerking is zeer belangrijk voor het tot stand brengen van betere leefomstandigheden voor de paarden, ezels en muilieren in de baksteenfabrieken waar Brooke-Pakistan niet in staat is om te werken vanwege de afstand (momenteel zo'n 1.000 fabrieken).

Outcome 2 Indicators		Baseline April 2022	2023	Targets (by April 1st each year)		
				2024	2025	2026
Equine Welfare Friendly Infrastructure						
	% Brick kilns where clean drinking water is available and accessible	16	25	50	75	100
	Results		25			
	% Brick kilns where shade/shelter is required and available	7	10	20	30	42
	Results		7			
	% Brick kilns where 10 or more trees are accessible to equines	5	20	40	55	70
	Results		17			
	% Brick kilns where first aid kits for equines are available and in use	0	15	50	70	80
	Results		15			

Een aantal speerpunten voor jaar 3 van het project (april 2023 - maart 2024):

- Nog eens 546 baksteenfabrieken zullen aan het project worden toegevoegd en 1.000 zullen worden gemonitord voor de exitfase.
- Een externe evaluatie staat gepland voor september/oktober 2023.
- De "National Animal Health and Welfare Bill" wordt hopelijk in 2023 goedgekeurd door de National Assembly (een soort Tweede Kamer).

Werken aan een beter leven voor de werk-ezeltjes van de kolenmijnen in Khushab and Chakwal

We zijn dit boekjaar actief geweest in 104 kolenmijnen, die alle gelegen zijn in de bergen. In de kolenmijnen van Khushab en Chakwal worden werkezeltjes ingezet om de kolen vanuit de diepe mijnschachten naar de oppervlakte te vervoeren.

De mijnen bieden werkgelegenheid aan duizenden ongeschoolde en semi-geschoolde arbeiders; die zijn tevens de eigenaren van de ezels. Met ingangen die 1.60 m hoog en breed zijn, met schachten van 230 meter diep vol stof en verstikkende, vervuilde lucht zijn de mijnen gevaarlijke werkplekken voor mens en dier. De ezeltjes sjouwen zware zakken kolen van beneden naar boven, lopen daarbij verwondingen op en raken uitgeput. De meest voorkomende aandoeningen zijn ademhalingsproblemen, diepe schaafwonden, hoefproblemen, oogproblemen en oververhitting. De activiteiten van Brooke-Pakistan in de kolenmijnen bestaan onder meer uit het trainen van een selecte groep werkers in iedere kolenmijn, in het tijdig herkennen van aandoeningen en het geven van eerste hulp aan dieren, en in het geven van voorlichting aan de overige mijnwerkers. Deze werkers worden de "Community Change Agents" (CCA's) genoemd. Zij doen hun werk op vrijwillige basis. Brooke geeft aan elke kolenmijn eerstehulp pakketten, die worden bewaakt en gebruikt door deze Community Change Agents. Samen met deze mannen gaat Brooke de dialoog aan met de eigenaren van de kolenmijnen om deze voorzieningen te laten treffen zoals schaduwplekken en waterbakken. Veeartsen in de omgeving worden bijgeschoold in paardenheelkunde en gestimuleerd om hun werkgebied uit te breiden naar de kolenmijnen. En ondertussen wordt door Brooke-Pakistan voortdurend gelobbyd bij plaatselijke overheidsdiensten voor landbouw en veeteelt met het doel dat die hun diensten uitbreiden naar de mijnstreken. Er zijn 2.229 dieren geholpen en 1.763 eigenaren; 8 lokale veeartsen zijn getraind en 70 CCA's zijn actief in de kolenmijnen als vrijwilliger. In alle 104 kolenmijnen hebben dieren nu toegang tot degelijke stallen en vers drinkwater.

Bijdrage Brooke-Nederland aan Brooke-India 2022/2023

Brooke-India is dankbaar voor de steun van de Nederlandse donateurs voor hun werk, die dit boekjaar € 97.175 bedroeg.

Brooke-India

Brooke-India heeft 36 paardenwelzijnsprojecten verspreid over 11 staten in India (Uttarakhand, Himachal Pradesh, Punjab, Jammu&Kashmir, Rajasthan, Haryana, Gujarat, Maharashtra, Uttar Pradesh, Madhya Pradesh en Bihar).

Hoogtepunten:

- Brooke-India heeft 198.242 werkpaarden en ezels en 84.035 eigenaren bereikt in 32 gebieden.
- 101% van alle geplande activiteiten is voltooid:
 - Vergroten van kennis omtrent dierenwelzijn van 2.607 diereigenaren (101%)
 - 27.361 dieren zijn ontwormd, 26.527 dieren zijn gevaccineerd tegen tetanus, 273 gezonde paard/ezelwedstrijden zijn georganiseerd

Het verbeteren van de gezondheid van paarden, ezels en muil dieren op paardenmarkten

Paardenmarkten worden doorgaans ver van de bewoonde wereld gehouden en dierenartsen zijn er nauwelijks, terwijl er duizenden paarden, ezels, muil dieren en ook runderen staan. Gedurende het boekjaar 2022-2023 hebben van de geplande 68 paardenmarkten slechts 30 plaatsgevonden wegens een uitbraak van een door het pokkenvirus veroorzaakte huidziekte bij runderen: nodulaire dermatose.

Brooke-India besteedt op de paardenmarkten aandacht aan drie hoofdzaken:

1. Het team van Brooke-India geeft voorlichting aan de organisatoren van de markten, die worden gewezen op het belang van een goede infrastructuur voor dieren, zoals goed toegankelijke plaatsen voor het in en uitladen voor de dieren die per open vrachtwagen worden vervoerd, beschikbaarheid van water en groenvoer, en plaatsen waar zieke dieren in quarantaine kunnen worden geplaatst.
2. Het geven van veterinaire hulp aan zieke en gewonde paarden, ezels en muilieren op de paardenmarkten.
3. Onze voorlichtingsmedewerkers verzorgen voorlichting aan diereigenaren en verkopers en geven bijscholing aan op de markten aanwezige lokale overheidsveterinairartsen, tuigmakers, voerverkopers en scheerders. Daarbij wordt sterk de nadruk gelegd op het diervriendelijk behandelen van de dieren.

Resultaten in boekjaar 2022/2023:

- Het voorlichtingsteam van Brooke-India heeft op de markten 83 bijeenkomsten georganiseerd voor de organisatoren van de paardenmarkten over het belang van de aanwezigheid van goede in- en uitlaadplaatsen, over water- en voervoorziening en schaduwplaatsen voor de dieren op de markt.
- Het voorlichtingsteam heeft 1.227 voorlichtingssessies voor diereigenaren georganiseerd over dierziekten en over bedrijfsvoering.
- Het dierenartsteam van Brooke-India heeft 423 paarden, ezels en muilieren die acute zorg nodig hadden behandeld.
- Lokale, door Brooke opgeleide diergeneeskundige hulpverleners hebben nog eens 201 noodbehandelingen uitgevoerd.
- Het voorlichtingsteam van Brooke-India heeft twee nascholingsworkshops verzorgd voor studenten diergeneeskunde, en 106 workshops gegeven voor mensen in dienst van de overheid, zoals overheidsveterinairartsen.

Het creëren van een diervriendelijke omgeving in de baksteenfabrieken in India

Dit boekjaar was het doel om de leefomstandigheden voor dier en mens te verbeteren in 1.896 baksteenfabrieken in maar liefst zeven deelstaten (waaronder Uttar Pradesh, Rajasthan, Punjab en Gujarat). Om dit te bereiken heeft Brooke-India gewerkt met een groot aantal belanghebbenden, zoals diereigenaren, eigenaren van baksteenfabrieken, fabrieksdirecteuren (de zogenaamde Munshi's), lokale dierenartsen en lokale overheidsafdelingen voor dierhouderij. Brooke-India heeft zich ingespannen om de eigenaren van de baksteenfabrieken aan te sporen om in hun fabriek voorzieningen te treffen die het dierenwelzijn bevorderen van de paarden en ezeltjes, zoals zandbakken voor de dieren om in te rollen, overdekte stallen en rustplaatsen, en Eerstehulp-kits. En natuurlijk is de nodige aandacht besteed aan voorlichting over diervoeder en watervoorziening in de baksteenfabrieken.

Project voortgang:

Met gepaste trots presenteert Brooke-India het in het boekjaar behaalde resultaat. Daarbij is van belang dat de voorzieningen zijn betaald door de eigenaren en fabrieksdirecteuren, die daarmee de verantwoordelijkheid op zich nemen voor een duurzame verbetering.

- 95% van de baksteenfabrieken in het projectgebied heeft nu een degelijke schaduwvoorziening en/of afdakjes voor de dieren;
- 99% van de baksteenfabrieken kan schoon drinkwater aanbieden;
- 68% van de baksteenfabrieken heeft zandbakken aangelegd voor de dieren om in te rollen en
- 86% van de baksteenfabrieken heeft verbeteringen aangebracht aan de paden waarover de dieren hun zware lasten moeten vervoeren.

- 200 Eerste Hulpkisten zijn geschonken aan de baksteenfabrieken die een door Brooke-India getrainde 'Ashwa Mitra' (vriend van het paard) hebben, die per fabriek is aangewezen als verantwoordelijke voor het gebruik, aanvullen en onderhoud van de Eerste Hulpkist.

Om te zorgen dat de dieren goed voer krijgen, leert Brooke-India diereigenaren om zelf azolla (kroosvaren) – rijk aan calcium en ijzer - te zaaien, dat dient als verrijking van het diervoeder. Ook worden fabriekseigenaren overtuigd van het belang van het planten van bomen, die schaduw bieden voor mens en dier.

Een waterbassin met kroosvaren

Begeleiding van diereigenaren: gedurende het jaar heeft Brooke-India voor en met diereigenaren het volgende gerealiseerd:

- 935 workshops zijn gegeven over goede dierzorg, waarbij zaken als diervriendelijk tuig en goed hoefbeslag aan de orde kwamen;
- 495 voorlichtingssessies zijn gehouden over het herkennen en voorkomen van ziektes bij paarden en ezels, en over het toedienen van Eerste Hulp;
- 184 wedstrijden zijn gehouden in de baksteenfabrieken voor gezondste werkdier, om te laten zien dat een gezond dier loont en
- 9.403 tetanus vaccinaties zijn toegediend in de baksteen-fabrieken.

Bijscholen van lokale diergeneeskundige hulpverleners zoals hoefsmeden en dierenartsen: Brooke-India werkt voor het

bijscholen van hoefsmeden en dierenartsen volgens specifieke formats. Voor de hoefsmeden wordt gewerkt volgens het Farriery Mentoring Framework (Richtlijn voor het begeleiden van hoefsmeden) van de Brooke-organisatie; voor het nascholen van dierenartsen gebruikt Brooke-India het Animal Health Mentoring Framework van de Engelse Brooke-organisatie. Gedurende het jaar zijn 64 workshops gehouden, en in het veld zijn nog eens 260 individuele sessies gehouden.

Het gebruik van de Eerste Hulp kist wordt uitgelegd aan diereigenaren in een baksteenfabriek

Met het doel dat diergeneesmiddelen makkelijk te verkrijgen zijn werden 95 bijeenkomsten georganiseerd met lokale apothekers en medicijnwinkeltjes om deze hulp te bieden bij het zeker stellen van een consistente hoeveelheid diergeneesmiddelen en om advies te geven bij de opslag van deze geneesmiddelen.

Katoenen borsttuig

Verbetering van tuig en karren.

Brooke-India zet zich in om structurele verbeteringen aan te brengen in de karren en het tuig. Dit jaar heeft Brooke-India in het kader van het baksteenfabriekproject in de plaats Bahaich in samenwerking met lokale makers van karren een lichtgewicht kar ontworpen die de oude, traditionele zware kar moet vervangen. Inmiddels zijn 1200 karren op de weg, met positief effect. In andere gebieden zijn nieuwe zachte tuig- en zadeldekjes gemaakt die niet drukken en/of schuren. Gelijktijdig wordt nylon en plastic borsttuig vervangen door zachte katoenen exemplaren.

Impact:

- 77% paarden en ezeltjes in het projectgebied leven nu zonder rug- en schoftwonden;
- 84% van de dieren heeft een acceptabele lichaamsconditie (niet te mager);
- 98% is vrij van huidparasieten zoals teken;
- 90% heeft geen pijn in de rug wanneer dit wordt gecontroleerd;
- 79% van de paardeneigenaren is tevreden met de dienstverlening van de door Brooke bijgeschoolde diergeneeskundig hulpverleners;
- 73% van de paardeneigenaren is tevreden met de diensten van de door Brooke bijschoolde hoefsmeden en
- 91% van de door Brooke voorgelichte eigenaren geeft nu schoon en goed voer aan hun dieren, terwijl 84% de van Brooke geleerde lessen doorgeeft aan hun collega-diereigenaren.

4. De organisatie Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland

Bestuur

Samenstelling

Het dagelijks bestuur bestaat uit een voorzitter, een penningmeester en een secretaris. Het algemeen bestuur bestond gedurende het boekjaar 2022-2023 uit vijf personen. Mevrouw M. Bankert is in juni 2022 afgetreden na een bestuurslidmaatschap van zes jaar. Wij zijn mevrouw Bankert dankbaar voor haar geweldige inzet als bestuurslid.

Functioneren

Het bestuur heeft in 2022/2023 vier maal vergaderd. De jaarlijkse Joint Board Meeting met het Egyptische bestuur heeft plaatsgevonden in Amsterdam in mei 2022. Twee online vergaderingen hebben plaatsgevonden met een kleine delegatie van Brooke-NL (voorzitter en directeur) met de bestuursvoorzitter en directeur van Brooke-Engeland. Het bestuur heeft gedurende het boekjaar veelvuldig online, telefonisch en schriftelijk overleg gepleegd. De voorzitter van Brooke-Nederland heeft regelmatig contact gehad met de bestuursvoorzitters van respectievelijk Brooke-Egypte en Brooke-Engeland.

Staf en kantoor

De staf bestaat ultimo boekjaar uit twee fulltime medewerkers en twee parttime medewerkers (2,6 fte).

Comité van Aanbeveling

Ons Comité van Aanbeveling bestaat uit de prominente Nederlanders Martin Gaus (Goodwill Ambassador), Mensje van Keulen, Yvonne Kroonenberg, Tineke Bartels, Anky van Grunsven en Huub Stapel. Waar en wanneer mogelijk brengen de leden van het Comité van Aanbeveling en de ambassadeurs het werk van Brooke onder de aandacht van het grote publiek.

Brooke is de leden van het Comité van Aanbeveling en de ambassadeurs zeer dankbaar voor de wijze waarop ze zich inzetten, elk vanuit eigen betrokkenheid.

Vrijwilligers

Een aantal activiteiten van Brooke is uitsluitend mogelijk dankzij de inzet van vrijwilligers. Hun hulp is voor ons letterlijk onbetaalbaar en komt direct ten goede aan het goede doel: de zorg voor werkpaarden en ezels in de werkgebieden van Brooke. Wij zijn dit jaar met onze stand aanwezig geweest op 6 evenementen. Wij zijn Ancilla de Rover, Winford van Deursen, Henk Polman, Ria Juffermans en Ko, en Fem en Rob Groen eindeloos dankbaar.

5. Brooke in de media

Brooke-Nederland heeft zich in ook het boekjaar 2022/2023 ingespannen om de activiteiten in het veld via zoveel mogelijk mediakanalen naar buiten te brengen.

Illustratie: Philip Hopman

In 1994 is Brooke-Nederland opgericht. Vanaf het begin heeft Brooke-Nederland de aandacht gevraagd voor 'het werkdier in de derde wereld'. Deze dieren moeten zwoegen, ze lijden aan ziektes, ondervoeding en uitputting. De paarden, ezels en muilieren zijn de enige bron van inkomsten voor hun straatarme eigenaren, die vaak niet weten hoe ze met dieren moeten omgaan. Brooke-Nederland heeft deze boodschap neergelegd bij het Nederlandse publiek en steun gevraagd. Met deze boodschap was Brooke een pionier in Nederland.

Brooke-Nederland blijft deze doelstellingen uitdragen, via televisie-uitzendingen, reclamespots, verhalen in Werkdier Nieuws en de Brooke Juniorclub, advertenties en editorials in de pers, en via social media.

Televisie

In oktober 2022 en in maart 2023 is onze spot "Brooke ziet ze, Brooke hoort ze" uitgezonden op nationale televisie en op regionale televisie het hele jaar door.

Internet/social media

Voor wat betreft onze website en sociale mediakanalen maken wij gebruik van synergie tussen de verschillende uitingen van Brooke op televisie, in de geschreven pers, op internet en via onze sociale media. Hoe breder het platform, des te meer mensen we bereiken, ook buiten onze eigen achterban. Ook lenen sociale media zich uitstekend om de wervingsacties van vrijwilligers en actieve donateurs voor het voetlicht te brengen. We hebben dit jaar onze Facebook postings geïntensiveerd.

We hebben in maart 2023 onze spot "liefdevolle zorg" ingezet bij de STER online.

6. Relaties met donateurs

Brooke-Nederland publiceert tweemaal per jaar "Werkdier Nieuws", een acht pagina's tellende nieuwsbrief. De basisteksten en fotoreportages worden aangeleverd door de Brooke-dierenartsen. Hiermee krijgen de donateurs een direct beeld van de wijze waarop hun donaties worden besteed. Op de laatste pagina van de nieuwsbrief worden de initiatieven en activiteiten vermeld die door particulieren en organisaties zijn ontwikkeld om financiële steun voor Brooke te werven of om promotie te maken..

Voor onze juniorleden, "De Brookies", wordt een nieuwsbrief gepubliceerd, die een aangepaste versie is van de 'volwassen' nieuwsbrief.

Ter zake van rechtstreekse donateurscontacten ontvangt Brooke jaarlijks zo'n 9.000 e-mails en brieven. Er wordt naar gestreefd om binnen één week een antwoord te sturen. In het boekjaar is deze doelstelling gerealiseerd.

Klachten worden volgens onze klachtenprocedure afgehandeld.

Het jaarverslag wordt na goedkeuring integraal op de website geplaatst.

7. Toezicht op de financiën

Brooke-Nederland volgt de voorschriften van het Centraal Bureau Fondsenwerving, waarin de RJ 650 ter zake van financiële verslaglegging is opgenomen. De gedragscode Wijffels wordt vrijwillig gevolgd. De statuten, het huishoudelijk reglement en het Treasury Statuut van Brooke-Nederland geven specifieke regels voor het financiële beleid, en voor de financiële verantwoordelijkheden en taken van het bestuur en de directie.

Intern toezicht

Tijdens de bestuursvergaderingen wordt als vast agendapunt de financiële situatie besproken en genotuleerd, eveneens in relatie tot het budget.

Extern toezicht

De boekhouding is uitbesteed aan Jac's den Boer & Vink bv, die gespecialiseerd is in de administratie van non-profitorganisaties. De facto fungeren zij als een extern toezichthouder op de dagelijkse financiën. De accountantscontrole wordt uitgevoerd door Dubois & Co. Registeraccountants.

Als keurmerkhouders valt Brooke-Nederland onder het controlerend toezicht van het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF).

N.B. In het boekjaar bedroegen de kosten van bovengenoemde externe toezichtcontrole circa 2,6% van de totale kosten.

8. Resultaten

Realisatie/afwijking van planning

	<u>Realisatie 2022/2023</u>	<u>Planning 2022/2023</u>
Aantal nieuwe donateurs	694	800
Totaal baten	€ 3.654.701	€ 2.475.753
Donaties aan de kliniekcentra en projectmatige lasten *	€ 1.889.117	€ 2.162.831

* Dit boekjaar betreffen de gerealiseerde donaties aan de kliniekcentra en projectmatige lasten € 1.889.117 tegenover een budget van € 2.162.831. De overmaking naar Brooke-Egypte is lager uitgevallen, omdat de begrote kosten voor de bouw van de kliniek in Luxor zijn doorgeschoven naar het volgende boekjaar.

Verkorte staat van baten en lasten

	<u>Realisatie 2022/2023</u>	<u>Realisatie 2021/2022</u>
	€	€
Baten		
Totaal baten	<u>3.654.701</u>	<u>4.139.328</u>
Lasten		
Besteed aan doelstelling	2.256.060	2.095.336
Werving baten	82.232	61.025
Beheer en administratie	<u>143.029</u>	<u>101.254</u>
Totaal lasten	<u>2.481.321</u>	<u>2.257.615</u>
Financiële baten en lasten	<u>-22.590</u>	<u>-60.334</u>
Saldo van baten en lasten	<u>1.150.790</u>	<u>1.821.379</u>

8.1 Bijdrage aan kliniekcentra in Egypte, Pakistan en India

Brooke-Nederland heeft € 1.648.029 rechtstreeks overgemaakt naar de kliniekcentra in Egypte. Daarnaast is € 241.088 overgemaakt naar onze eigen, separate bankrekening van Brooke Action for Working Horses and Donkeys te Londen. Van daaruit is een bedrag van € 143.913 gedistribueerd ten behoeve van het werk van Brooke-Pakistan in en € 97.175 voor de werkzaamheden van Brooke-India. Een overzicht van de activiteiten in de bovengenoemde landen is gegeven onder punt 3 van het bestuursverslag.

9. Financieel beleid

9.1 Vermogensbeleid

Het vermogen bestaat uit reserves en fondsen. Wanneer door een derde aan een deel van de middelen een specifieke bestemming is gegeven, wordt dit deel aangemerkt als een bestemmingsfonds. Wanneer niet een derde, maar het bestuur een bestemming aan de middelen heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve.

Conform de 'Richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen' vormt het bestuur van Brooke uitsluitend reserves met het beschikbare vermogen met een vooraf bepaalde doelstelling of voor de continuïteit van steun aan de doelstellingen. In 2022/2023 is er een positief saldo van baten en lasten. Daardoor is het totale vermogen van de stichting toegenomen. In het beleidsplan is een toekomstige intering op het vermogen geprognosticeerd. Het huidige vermogen vormt momenteel een veiligheidsbuffer om in continuïteit te kunnen voldoen aan onze doelstellingen. De reserves en fondsen van de stichting zijn op de volgende wijze vastgesteld:

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve heeft tot doel de werkzaamheden van Brooke-Nederland voor enige tijd te waarborgen. Het bestuur heeft de continuïteitsreserve vastgesteld op € 635.000.

Bestemmingsreserve projecten Egypte

Met het oog op toekomstige projecten in Egypte heeft het bestuur in het boekjaar 2011/2012 besloten een bestemmingsreserve van € 600.000 te vormen. Gezien het managen en monitoren van de totale uitgaven aan de kliniekcentra en de naar verwachting toekomstige fors hogere uitgaven aan de kliniekcentra in Egypte is besloten om deze bestemmingsreserve vrij te laten vallen ten gunste van de bestemmingsreserve donaties kliniekcentra.

Bestemmingsreserve donaties kliniekcentra

Het bestuur heeft bepaald dat de bestemmingsreserve donaties kliniekcentra wordt ingezet voor het ondersteunen van Brooke-organisaties die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de programma's ter leniging van het leed en ter bevordering van het welzijn van last- en trekdieren (paarden, ezels en muilieren) in landen als Egypte, India en Pakistan.

Brooke-Egypte

Het Egyptische werkgebied wordt bediend met vaste en mobiele klinieken. Rapportages en kritische beschouwingen maken duidelijk dat er geen of onvoldoende hulp wordt geboden in bepaalde gebieden. Deze gebieden moeten in kaart worden gebracht, met een indicatie van de service-behoefte. Gelijkzeitig moet worden vastgesteld welke klinieken momenteel onderbezet respectievelijk overbezet zijn, alsmede of de capaciteit van de mobiele klinieken voldoende is als verlengstuk van de vaste klinieken. Een samenvattend rapport van deze evaluatie van onze "service-capaciteit" moet leiden tot conclusies: waar zouden onze klinieken, vast en mobiel, zich idealiter moeten bevinden. Dit kan betekenen dat er mogelijk klinieken worden gesloten en nieuwe klinieken zullen moeten worden geplaatst. Bij het hieruit voortvloeiende scenario hoort uiteraard een kwantitatieve en kwalitatieve aanpassing van het personeelsbestand. Een planmatige uitwerking hiervan zal leiden tot een forse reorganisatie van onze huidige activiteiten en aanzienlijke toegenomen extra kosten.

De gezonde financiële situatie van Brooke-NL en de opgebouwde bestemmingsreserve voor donaties aan de kliniekcentra geeft het vertrouwen dat een operationele uitwerking van bovenstaande ideeën zal leiden tot financieel haalbare doelen. Naar verwachting kan een en ander van start gaan in het boekjaar 2025-2026. Het lijkt reëel rekening te houden met twee of drie nieuwe klinieken, met een kostenindicatie van € 600.000 per kliniek voor de bouw.

De huidige loonsom van Brooke-Egypte van ca. € 1 miljoen kan fors stijgen. Daarnaast zullen er kosten projectbegeleiding Brooke-Nederland zijn van naar verwachting € 150.000 gedurende vier jaar. Tevens is er rekening gehouden met een risico op koersfluctuatie van het Egyptische Pond voor € 1.000.000 om zeker te zijn dat we de uitgaven aan de kliniekcentra in Egypte kunnen blijven doen. Besteding van deze gevolgde nieuwe strategie zal voor het grootste deel ten laste van deze reserve plaatsvinden, omdat de lasten daarvoor de jaarlijkse baten fors zullen overstijgen.

Brooke-India en Brooke-Pakistan

Op de middellange termijn gaan we naar verwachting jaarlijks zo'n € 200.000 overmaken naar Brooke-India en Brooke-Pakistan, naar projecten die passen in de hands-on strategie van Brooke-Nederland. Dit zal mede uit deze bestemmingsreserve worden besteed.

Per einde boekjaar bedraagt de reserve € 13.293.183. In de komende jaren zal naar verwachting fors ingeteerd worden op deze reserve, mede omdat Brooke-Egypte bijna volledig door Brooke-Nederland wordt ondersteund.

Bestemmingsfonds Brooke-India

Het bestemmingsfonds Brooke-India betreft een geormerkte nalatenschap voor werkzaamheden van Brooke-India. Het bestemmingsfonds Brooke-India wordt daarom ingezet voor werkzaamheden van Brooke-India.

Bestemmingsfonds röntgen

Het bestemmingsfonds röntgen betreft een ontvangen geormerkte donatie. Het bedrag zal naar verwachting in 2023/2024 worden besteed aan nieuw aan te schaffen röntgenapparatuur voor de kliniekcentra.

Bestemmingsfonds mobiele medische teams

Het bestemmingsfonds mobiele medische teams betreft een in boekjaar 2021/2022 toegezegde geormerkte nalatenschap van € 475.000 voor werkzaamheden van mobiele medische teams. In het boekjaar 2022/2023 is er € 101.913 besteed aan de hands-on hulp van de mobiele medische teams van Brooke-Pakistan tijdens en na de overstromingen. Daarnaast is € 125.000 uit dit bestemmingsfonds besteed aan de werkzaamheden van de mobiele teams van Brooke-Egypte.

9.2 Verantwoord financieel beheer

Het gedrag ter zake van beheer en beschikking over de financiën van de stichting is vastgelegd in een Treasury Statuut (vastgesteld d.d. 27 juni 2014). Gezien de beleggingsrisico's die verbonden zijn aan aandelen en obligaties, is het bestuur van mening dat liquide middelen uitsluitend aangehouden moeten worden in de vorm van spaartegoeden, deposito's of staatsobligaties uit Nederland (Duitsland en Finland zijn ook toegestaan) met een maximale looptijd van 1 jaar.

9.3 Bijzondere gebeurtenissen gedurende het boekjaar

Er hebben zich gedurende het boekjaar geen bijzondere gebeurtenissen voorgedaan die de verwachtingen in de jaarrekening hebben beïnvloed.

10. Vooruitzichten 2023/2024 en toelichting op de begroting

De Brooke-hulpverleners - dierenartsen, dierverzorgers en voorlichtingsmedewerkers - zetten zich dagelijks in voor de verbetering van het welzijn van werkdieren en hun straatarme eigenaren. Het doel van Brooke-Nederland blijft om een maximale bijdrage te leveren aan dit goede werk. Plan voor 2023/2024 is om € 2.250.000 over te maken naar de kliniekcentra in Egypte en aan projecten in India en Pakistan.

Een aantal ontwikkelingen in de grote financiële wereld begint hun weerslag te krijgen op goede doelenorganisaties, zoals overheidsplannen omtrent maximering van cash betalingen; overheidsplannen omtrent wijzigingen in de bestaande regelgeving voor wat betreft fiscale aftrekbaarheid van giften; overheidsplannen tot publicatieplicht van namen van grote donoren op websites van goede doelenorganisaties. De oorlog in Oekraïne, hoge energieprijzen, rente en inflatie zullen eveneens bijdragen aan de trend dat het voor goede doelenorganisaties steeds moeilijker wordt om nieuwe donateurs te werven. Dit vergt van onze stichting meer inspanning en grotere creativiteit in het traject van promotie en werving, met de nadruk op zichtbaarheid in de media. Voor 2023/2024 hebben we een stijging in de totale kosten van ruim 20% begroot. De staf gaat van een structurele onderbezetting naar een normaal bezettingsniveau. We hopen op operationele versterking met 0,8fte. Daarnaast zijn de IT-kosten hoger en hebben wij enkele gerichte promotionele activiteiten gepland. De "buzz words" in de wereld van charitas blijven "impactmeting", "duurzaamheid", "Theory of Change", "dataprotectie en cyber security" en "integriteitsbeleid"; het zijn tevens ijkpunten bij toetsingen door accountant en het CBF. Deze thema's verschijnen in alle beschouwingen over de charitatieve sector. Privacy, cybersecurity en integriteitsbeleid zijn voorwerp van wetgeving. Impactmeting is een thema dat in alle beschouwingen wordt benadrukt als een noodzakelijk aandachtspunt bij planning en evaluatie, alsook bij informatieverschaffing aan toezichthouders en stakeholders. Genoemde thema's behouden ook in 2023/2024 onze aandacht.

Voor het boekjaar 2022-2023 hielden we rekening met een achteruitgang in donateursinkomsten van rond de 6% als nasleep van de coronacrisis, maar de inkomsten op donaties hebben slechts een kleine daling vertoond van 2%; daarnaast zijn de verwachte inkomsten op nalatenschappen wederom ruim overschreden. Voor 2023-2024 verwachten we een daling op donateursinkomsten van ruim 6%. Daarmee zijn we redelijk optimistisch. We houden in onze begroting rekening met een contributie van Brooke-Engeland aan het werk van Brooke-Egypte. De baten uit nalatenschappen zijn voor 2023/2024 begroot op het gemiddelde niveau aan baten uit nalatenschappen van de afgelopen 10 jaar, met uitsluiting van de twee uitzonderlijke coronajaren.

11. Begroting 2023/2024

	<u>Begroting 2023/2024</u>	<u>Realisatie 2022/2023</u>
	€	€
BATEN		
Baten van particulieren	2.165.000	3.296.483
Baten van bedrijven	40.000	44.945
Contributie Brooke-UK	200.000	228.552
Baten van overige organisaties zonder winststreven	<u>30.000</u>	<u>84.698</u>
Som van de geworven baten	2.435.000	3.654.678
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten	<u>-500</u>	<u>23</u>
Totaal baten	<u><u>2.434.500</u></u>	<u><u>3.654.701</u></u>
LASTEN		
<i>Besteed aan doelstelling</i>		
- Voorlichting/bewustmaking	221.379	147.869
- Donaties aan de kliniekcetra	<u>2.561.901 *</u>	<u>2.108.191</u>
Totaal besteed aan doelstelling	<u>2.783.280</u>	<u>2.256.060</u>
<i>Werving baten</i>		
- Wervingskosten	<u>104.859</u>	<u>82.232</u>
<i>Beheer en administratie</i>		
- Kosten beheer en administratie	<u>163.961</u>	<u>143.029</u>
Totaal lasten	<u><u>3.052.100</u></u>	<u><u>2.481.321</u></u>
Saldo voor financiële baten en lasten	-617.600	1.173.380
Saldo financiële baten en lasten	<u>100.000</u>	<u>-22.590</u>
SALDO VAN BATEN EN LASTEN	<u><u>-517.600</u></u>	<u><u>1.150.790</u></u>

* Inclusief € 2.250.000 aan directe overmakingen aan de kliniekcetra in Egypte en aan projecten in India en Pakistan.

	<u>Begroting</u> <u>2023/2024</u>	<u>Realisatie</u> <u>2022/2023</u>
	€	€
<i>Bestemming saldo</i>		
Toevoeging/onttrekking aan:		
- Continuïteitsreserve	0	93.000
- Bestemmingsreserve projecten Egypte	0	-600.000
- Bestemmingsreserve fondsenwerving	0	0
- Bestemmingsreserve donaties kliniekcentra	-517.600	1.946.878
- Bestemmingsfonds Brooke-India	0	-77.175
- Bestemmingsfonds röntgen	0	15.000
- Bestemmingsreserve mobiele medische teams	0	-226.913
Totaal	<u>-517.600</u>	<u>1.150.790</u>

In het tweede deel van dit document is de jaarrekening bestaande uit de balans, de staat van baten en lasten, het kasstroomoverzicht, de algemene toelichting, de toelichting op de balans, de toelichting op de staat van baten en lasten en de kengetallen opgenomen.

Amsterdam, 25 september 2023

Bestuur

mr. drs. J.F. Schutte, voorzitter
A.J.N. van der Meer CFA, penningmeester
drs. L.E. van Gaalen, secretaris
W.J.H. van Aerssen, bestuurslid
drs. C.C. Meijs RC, bestuurslid

Directie

drs. G.T. Tolud, directeur

Bijlage 1: persoonlijke gegevens directie en bestuur

Directie

Mevrouw drs. G.T. Tolud

Werkzaam als directeur van Brooke Hospital for Animals Nederland sinds 2000. Verbonden aan de stichting sinds 1994.

Het salaris van de directeur blijft binnen de in de *Goede Doelen Nederland*-Richtlijn Beloning van Directeuren gestelde normbedragen.

Bestuur (per einde boekjaar, 31 maart 2023)

De heer mr. drs. J.F. Schutte, voorzitter

Hoofdfunctie:

- Partner bij Brabers Corporate Counsel te Den Haag

Nevenfuncties:

- Voorzitter bestuur Stichting Onderlinge Studenten Steun Kriterion te Amsterdam
- Lid Raad van Advies Stichting PAKT
- Directeur van de vereniging van fabrikanten en importeurs van diergeneesmiddelen in Nederland (FIDIN)
- Directeur Stichting Preventel
- Voorzitter Vereniging Farma en Recht
- Penningmeester Stichting Internationale Spinozaprijs

De heer drs. A.J.N. van der Meer, CFA

- Portfolio Manager bij Optimix NV

Mevrouw drs. L.E. van Gaalen, secretaris

- Senior programma manager bij ZonMw te Den Haag

Mevrouw W.J.H. van Aerssen, bestuurslid

- Eigenaar-Directeur Wilhelmine van Aerssen Agenturen

De heer drs. C.C. Meijs, RC

- Product Lead Savings at ING

Bijlage 2: verantwoordingsverklaring

Brooke-Nederland werft fondsen voor haar doelstelling: het verstrekken van gratis diergeneeskundige hulp aan werkpaarden, werkezels, alsook het geven van voorlichting/training ter zake van dierenwelzijn in derde wereldlanden. Het grootste gedeelte van de doelbesteding wordt door Brooke-Nederland rechtstreeks overgemaakt naar Brooke-Egypte. Deze organisatie besteedt de gelden overeenkomstig de doelstelling en Brooke-Nederland houdt toezicht op deze besteding. Een kleiner gedeelte van de doelbesteding wordt via Brooke-Engeland en onder verantwoordelijkheid van Brooke-Engeland overgemaakt naar de Brooke-organisaties in India en Pakistan. Brooke-Engeland houdt toezicht op deze bestedingen.

De organisatorische structuur van Brooke-Nederland is als volgt:

- een onbezoldigd bestuur;
- een bezoldigde staf onder leiding van een directeur.

Het beleid wordt vastgesteld door het bestuur en uitgevoerd door de staf onder leiding van de directeur.

Bovenstaande structuur, taken en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in artikel 5 t/m 11 van de Statuten en artikel 10 van het Huishoudelijk Reglement.

1. Intern toezicht; bestuurlijke en uitvoerende taken

Brooke-Nederland is een kleine organisatie waarin bestuurlijke en toezichhoudende functies worden gecombineerd. Daarom zijn heldere afspraken gemaakt, en schriftelijk vastgelegd, over de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de betrokkenen.

Het bestuur is actief betrokken bij de totstandkoming van het door de directeur en staf voorgestelde beleidsplan, dat vervolgens door de staf wordt uitgevoerd onder toezicht van hetzelfde bestuur. Dit toezicht wordt geborgd door periodieke bestuursvergaderingen waarin beleidsafwijkingen punctueel aan de orde komen en zorgvuldig worden genotuleerd.

Betalingen worden verricht volgens een protocol, waarin is vastgelegd dat:

- de bevoegdheid van de directeur beperkt is tot budgettair goedgekeurde uitgaven, met een maximumbedrag per betalingstransactie (€ 500.000 in 2022/2023);
- de gezamenlijke bevoegdheid van de voorzitter en de penningmeester beperkt is tot budgettair goedgekeurde betalingen die de individuele betalingsbevoegdheid van de directeur overschrijden, met een onbeperkt maximum;
- extra-budgettaire uitgaven goedkeuring vereisen van het bestuur.

Het gedrag ter zake van beheer en beschikkingen over de financiën van de stichting is vastgelegd in een Treasury Statuut (vastgesteld d.d. 27 juni 2014).

2. Extern toezicht

De financiële administratie wordt gevoerd door Jac's den Boer & Vink bv en eenmaal per jaar door de onafhankelijke accountant (Dubois & Co. Registeraccountants) gecontroleerd.

3. Samenstelling bestuur

Het bestuur wordt samengesteld door coöptatie. Hierbij wordt de aandacht gericht op de gewenste deskundigheden in de algemene bestuursamenstelling: bestuurlijk, juridisch, financieel, diergeneeskunde, het doelgebied van de organisatie in ruime zin (ontwikkelingshulp, dierenhulp), marketing/PR, IT. Maar het belangrijkste is: wijsheid, betrokkenheid en de bereidheid zich in te zetten voor het doel.

Het huidige bestuur bestaat uit vijf personen. In het bestuur zijn onder meer de volgende deskundigheden aanwezig: bestuurlijk, juridisch, financieel, zakelijk en diergeneeskunde.

4. Evaluatie functioneren bestuur, staf en organisaties

Het bestuur vergadert minstens zes keer per jaar. Tijdens deze vergaderingen komen beleidsdoelstellingen, beleidsafwijkingen en klachten aan de orde. Tijdens de vergadering wordt een financieel overzicht gepresenteerd, waaraan een evaluatie wordt verbonden.

Bovendien overlegt de directeur ad hoc met voorzitter en/of secretaris en/of penningmeester indien de dagelijkse gang van zaken daartoe aanleiding geeft.

Bestuur en staf stellen zich regelmatig de vraag: doen wij het goed, en doen wij het goed genoeg voor de werkdieren en hun eigenaren.

De jaarlijkse zelfevaluatie van het bestuur is, vanwege het aantreden van twee nieuwe bestuursleden, doorgeschoven naar boekjaar 2023/2024; de directeur van de organisatie zal dan eveneens worden geëvalueerd.

Onder verantwoordelijkheid van de directeur wordt het functioneren van de staf periodiek besproken.

Een op maat gemaakte databaserapportage geeft de staf dagelijks up-to-date inzicht in de status van donateursbestand en inkomsten.

Elk jaar wordt onder verantwoordelijkheid van het bestuur een driejarenplan opgesteld. In dit plan, en met name bij de totstandkoming, worden de resultaten alsook de gang van zaken in het afgelopen jaar geëvalueerd, en de doelstellingen voor de komende drie jaar geformuleerd.

5. Effectief en efficiënt

Brooke-Nederland opereert kostenbewust en werkt naar eigen mening zowel effectief als efficiënt. De inkomsten op donaties en nalatenschappen waren € 3.426.126 in 2022/2023 (exclusief bijdrage Brooke-Engeland). Dit resultaat wordt gegenereerd en beheerd door een op competentie geselecteerde staf (4 medewerkers = 2,6 fte).

Ter zake van de besteding van de Nederlandse fondsen in de kliniekcentra wordt verwezen naar de bestedingsverklaring in dit verslag (pagina 5).

Het bestuur stelt jaarlijks vast waaraan de geworven gelden moeten worden besteed. In het boekjaar 2022/2023 zijn de volgende bedragen besteed aan de kliniekcentra:

Rechtstreeks:

- Egypte	€ 1.648.029
----------	-------------

Via Brooke-Engeland:

- Pakistan, hands-on hulp na overstromingen	€ 143.913
- India, algemeen	€ 97.175

Totaal overgemaakt aan kliniekcentra:	<u>€ 1.889.117</u>
---------------------------------------	--------------------

Aandeel in percentages:

Egypte:	87,2%
Pakistan:	7,6%
India:	5,2%

6. Relaties met belanghebbenden

Brooke-Nederland publiceert tweemaal per jaar een nieuwsbrief waarin informatie wordt verschaft over de activiteiten in het werkgebied. Foto- en tekstmateriaal zijn afkomstig van de Brooke-medewerkers die werken in het veld, waardoor een actueel en reëel beeld wordt gegeven van de activiteiten.

Op onze website wordt ons volledige jaarverslag gepubliceerd. Bovendien is ons jaarverslag op aanvraag verkrijgbaar. Op deze wijze worden zowel de donateurs, schenkers en sponsors, alsook de in Brooke geïnteresseerden in staat gesteld volledig kennis te nemen van de gang van zaken bij Brooke-Nederland.

Er wordt naar gestreefd dat iedereen die Brooke-Nederland schriftelijk of mondeling benadert binnen één week een reactie krijgt. Momenteel bedraagt het aantal ontvangen e-mails en brieven ongeveer 9.000 per jaar. Een toename van dit aantal zal de doelstelling van 'antwoord binnen één week' onder druk zetten.

Op klachten wordt onmiddellijk gereageerd. Afhandeling geschiedt volgens de regels van het separate protocol 'Klachtenprocedure'. Binnengekomen klachten en behandeling daarvan is een vast agendapunt van alle bestuursvergaderingen.

Bij de verschaffing van informatie en het werven van fondsen voor het statutaire doel worden de volgende regels, die zijn vastgelegd in het Huishoudelijk Reglement van de stichting, gerespecteerd. “Degene tot wie de informatie of de werving zich richt mag op generlei wijze worden misleid ten aanzien van het doel van de stichting en de wijze waarop dit doel wordt nagestreefd. Verder dienen de manifestaties van de stichting in overeenstemming te zijn met de waarheid en de geldende normen van goede smaak en fatsoen. Met name wordt iedere vorm van pressie vermeden”.

7. Omgaan met risico's

Ter zake van risico's is onze beleidsvisie beperkt tot het kader waarbinnen we operationeel actie kunnen ondernemen ter voorkoming of beperking van specifieke risico's. Buiten dit kader vallen derhalve calamiteiten zoals een pandemie, een bankencrisis of een natuurramp, oftewel rampzalige gebeurtenissen die uitzonderlijk zijn en een ad hoc benadering vereisen. Voor de gevolgen van dit soort risico's vallen wij terug op onze continuïteitsreserve, gelijk aan anderhalf jaar operationele kosten.

Ons risicomanagement is met name gericht op risico's die een nadelig effect kunnen hebben op de fondsenwerving en de fondsenbesteding. Daarnaast onderkennen we ook operationele risico's. De risico's en daarbij behorende controlemaatregelen zijn gedetailleerd beschreven in ons beleidsplan. De operationele staf bewaakt de risico's in de dagelijkse bedrijfsvoering en rapporteert hierover aan het bestuur. Afhankelijk van de mate van de urgentie wordt gereageerd na consultatie met bestuursleden en/of ons gehele bestuur.

De achterban van een liefdadigheidsorganisatie zoals de onze bestaat vooral uit emotioneel betrokkenen. De belangrijkste bedreigingen voor een liefdadigheidsorganisatie zijn verlies van geloofwaardigheid en verlies van publieksaandacht. In beide gevallen staat het voortbestaan van de organisatie op het spel. Daarom staan behoud van geloofwaardigheid en behoud van publieksaandacht centraal in het totale beleid van onze stichting. In feite zijn alle risico's te herleiden tot deze twee punten.

Fondsenwervingsrisico's

Onder fondsenwervingsrisico's moet worden begrepen datgene wat afbreuk doet aan de bereidheid van het publiek en de achterban om te doneren.

- Reputatieschade.
Een eerste en algemeen risico is reputatieschade: al datgene wat de organisatie op negatieve wijze in opspraak brengt. Hieronder valt ook reputatieschade die betrekking heeft op de hele sector goede doelen, veroorzaakt door agressieve fondsenwerving door organisaties die doorgaans niet erkend zijn door het CBF.
De belangrijkste bescherming is de kracht van onze in 25 jaar opgebouwde reputatie en goodwill en dat we een CBF-erkende goede doelenorganisatie zijn.
- Doelstelling onvoldoende bekend of onvoldoende begrepen.
Actie: wij herhalen onze doelstelling in al onze publicitaire uitingen en in onze uitingen koppelen wij al onze werkzaamheden in het veld aan onze doelstelling.
- Twijfel aan de goede besteding van donateursgelden.
Actie: wij geven heldere informatie in ons jaarverslag over de besteding en het toezicht op de besteding middels gespecificeerde interne en externe controles.
De fondsen worden rechtstreeks besteed; wij hebben eigen mensen in het veld. In geval van twijfel verwijzen wij rechtstreeks naar onze eigen mensen in het veld, wat ze doen en wat het kost.
- Brooke-Engeland kan besluiten om de huidige bijdrage stop te zetten.
Actie: er vindt regelmatig overleg plaats over continuering van de steun.
- Concurrentie van organisaties met een soortgelijke doelstelling die leidt tot verwarring van identiteit onder de achterban en het publiek.
Acties: onszelf nadrukkelijk onderscheidend profileren in promotie en publiciteit.

Bestedingsrisico's

Hieronder wordt verstaan bestedingen of bestedingspatronen die afwijken van de doelstelling en/of die onrechtmatig dan wel ondoelmatig zijn. Uiteraard is dit een essentieel punt in de fondsenwervingsrisico's.

- Het grootste risico ligt bij de kostenposten die als ondoelmatig (kunnen) worden gekwalificeerd.
Actie: met een vaste staf van slechts twee medewerkers is Brooke-Nederland een organisatie die extreem kostenbewust opereert. Kostenbewaking is een hoeksteen van het beleid.
Binnen de afgesproken verantwoordelijkheden ziet Brooke-Nederland erop toe dat de donateursgelden optimaal effectief en efficiënt worden besteed door de ontvangende entiteiten.
- Donateursgeld besteden aan projecten die geen draagvlak hebben bij de achterban.
Actie: we blijven uitgaan van onze doelstelling en we houden de vinger aan de pols bij de achterban.

Operationele risico's

Onder operationele risico's rekenen wij de risico's die voortvloeien uit incidentele veranderingen in de omgeving, de geldstroom en de doelstelling.

- Bij zich plotseling wijzigende omstandigheden kan de organisatie in personeelsproblemen komen. Wij zijn een kleine, multifunctioneel ingerichte organisatie die opgewassen is tegen de gegeven situatie. Waar nodig wordt functiescheiding gehanteerd, bijvoorbeeld bij betalingsopdrachten.
Actie: uitbreiding van de organisatie wordt overwogen.
- Kostenstijging vanwege afgedwongen bureaucratie.
Actie: wij volgen de ontwikkelingen nauwgezet en kritisch en willen telkens de optie openhouden niet mee te doen.
- De liefdadigheidssector is onderworpen aan trends en modegrillen die mogelijk leiden tot kostenverhoging verlies van doelgerichtheid. Impactmeting, "theories of change", "empowerment" worden soms belangrijker dan de primaire doelstelling van de organisatie. Met name eerstelijns hulporganisaties kunnen hierin verdrinken.
Actie: onze stichting blijft allereerst zichzelf.

- Fluctuerende wisselkoersen tussen de euro en de valuta van de landen waar wij actief zijn. *Actie*: wij geven nadrukkelijke indicaties aan de ontvangende entiteiten van de jaarlijks maximaal te ontvangen bedragen in euro's.

Wanneer zich situaties aandienen die een risicoanalyse zinvol maken, wordt dit uiteraard gedaan.

Financiële instrumenten en risicobeheer.

Brooke financiert haar activiteiten uit ontvangen donaties, nalatenschappen en schenkingen van particuliere en zakelijke donateurs en bijdragen van andere non-profit organisaties en de bijdrage van Brooke-UK. Er wordt geen gebruik gemaakt van vormen van externe financiering.

Brooke gebruikt financiële instrumenten zoals cash en crediteuren. De boekwaarde daarvan is vrijwel gelijk aan de reële waarde.

Brooke gebruikt geen afgeleide financiële instrumenten. Het management is op de hoogte van de valuta-, prijs-, krediet-, rente-, cashflow- en liquiditeitsrisico's en heeft regelmatig overleg met verschillende adviseurs over risicobeheer. Het risicobeheerbeleid wordt verder ondersteund door de verschillende controlesystemen die garanderen dat de stichting het risico beheerst. Hieronder volgt een korte beschrijving van de belangrijkste risico's:

- *Valutarisico*
Wij opereren in een internationale omgeving. Het valutarisico voor Brooke bestaat uit financiële transacties in andere valuta dan de rapportagevaluta (euro's). Dit komt vooral voor bij overmakingen van de kwartaalbedragen naar Brooke-Egypte. Het management heeft vastgesteld dat de kosten voor het afdekken (hedgen) van deze valutarisico's niet opweegt tegen de voordelen.
- *Prijrsrisico*
Wij beleggen de tijdelijke kassaldi niet. Daarom heeft Brooke geen prijrsrisico.
- *Kredietrisico*
Brooke heeft geen significante concentraties van kredietrisico.
- *Rente, kasstroom en liquiditeitsrisico*
Brooke loopt renterisico op rentedragend contant geld. Dit zijn de rentedragende rekeningen bij de ABN AMRO en de ING. Periodiek wordt de hoogte van de rente op de rekeningen beoordeeld en naar mogelijke alternatieven gekeken. De liquiditeitsbehoefte wordt door veel factoren beïnvloed. Hoewel de geldmiddelen en kasequivalenten van tijd tot tijd fluctueren, zijn wij van mening dat de kaspositie ruimschoots voldoende is om onze uitgaven op korte en lange termijn te dekken.

8. Integriteitsbeleid

Het integriteitsbeleid van Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland is erop gericht dat het gedrag van onze organisatie en haar medewerkers beantwoordt aan de maatschappelijk gangbare normen van zorgvuldigheid en betamelijkheid.

1. Onze organisatie erkent transparantie als een borg voor integriteit, en verplicht zich om betrokkenen – bestuursleden, medewerkers, donateurs, dienstverleners – te allen tijde inzicht te verschaffen in en vragen te beantwoorden over datgene waarmee hun belang gemoeid is.
2. Onze organisatie beheert en spendeert de haar toevertrouwde gelden met opperste zorgvuldigheid, en hanteert daarvoor de professioneel aanbevolen procedures zoals: scheiding van functies/bevoegdheden; dubbel toezicht; onafhankelijk toezicht door derden.
3. Onze organisatie stelt zich in haar voorlichting en werving ten doel om een getrouw beeld van de werkelijkheid te geven.
4. In onze organisatie is het gedrag van medewerkers onder elkaar alsook van medewerkers tegenover derden gebaseerd op respect voor de integriteit van de persoon. Hetzelfde geldt voor de verhoudingen binnen het bestuur, en tussen bestuur en staf.

Onze organisatie gaat geen relatie aan dan wel verbreekt de relatie met personen en/of organisaties die bovenstaande uitgangspunten niet onderschrijven.

Verantwoordelijk voor het toezicht op bovenstaande regels is de directeur van de organisatie.

Voor hoger beroep kan de voorzitter van het bestuur worden aangesproken.

Als vertrouwenspersoon kan een beroep worden gedaan op elk lid van het bestuur.

Klachten op het gebied van integriteit worden geregistreerd, besproken in bestuursvergadering en gemeld in het jaarverslag.

Jaarrekening 2022/2023

Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland

A. Balans

(na resultaatbestemming)

Ref.	31-03-2023		31-03-2022	
	€	€	€	€
ACTIVA				
1.	Materiële vaste activa		5.009	8.289
			5.009	8.289
2.	Vorderingen en overlopende activa		2.844.978	2.569.529
3.	Liquide middelen		11.757.407	10.583.283
			14.602.385	13.152.812
	Totaal activa		14.607.394	13.161.101
PASSIVA				
Reserves en fondsen				
<i>Reserves</i>				
4.	- Continuïteitsreserve		635.000	542.000
5.	- Bestemmingsreserve projecten Egypte		0	600.000
6.	- Bestemmingsreserve donaties kliniekcentra		13.293.183	11.346.305
			13.928.183	12.488.305
<i>Fondsen</i>				
7.	- Bestemmingsfonds Brooke-India		12.825	90.000
8.	- Bestemmingsfonds röntgen		15.000	0
9.	- Bestemmingsfonds mobiele medische teams		248.087	475.000
			275.912	565.000
			14.204.095	13.053.305
10.	Kortlopende schulden		403.299	107.796
	Totaal passiva		14.607.394	13.161.101

B. Staat van baten en lasten

<u>Ref.</u>	<u>Realisatie 2022/2023</u>	<u>Begroting 2022/2023</u>	<u>Realisatie 2021/2022</u>
	€	€	€
BATEN			
<i>Geworven baten</i>			
11. Baten van particulieren	3.296.483	2.406.753	3.869.784
12. Baten van bedrijven	44.945	40.000	47.427
13. Contributie Brooke-UK	228.552	0	171.289
14. Baten van overige organisaties zonder winststreven	<u>84.698</u>	<u>30.000</u>	<u>50.767</u>
Som van de geworven baten	3.654.678	2.476.753	4.139.267
15. Baten als tegenprestatie voor de levering van producten	<u>23</u>	<u>-1.000</u>	<u>61</u>
Totaal baten	<u>3.654.701</u>	<u>2.475.753</u>	<u>4.139.328</u>
LASTEN			
<i>Besteed aan doelstelling</i>			
16. - Voorlichting/bewustmaking	147.869	218.248	133.638
17. - Donaties aan de kliniekcentra	<u>2.108.191</u>	<u>2.370.725</u>	<u>1.961.698</u>
Totaal besteed aan doelstelling	<u>2.256.060</u>	<u>2.588.973</u>	<u>2.095.336</u>
<i>Werving baten</i>			
18. - Wervingskosten	<u>82.232</u>	<u>95.175</u>	<u>61.025</u>
<i>Beheer en administratie</i>			
19. - Kosten beheer en administratie	<u>143.029</u>	<u>212.783</u>	<u>101.254</u>
Totaal lasten	<u>2.481.321</u>	<u>2.896.931</u>	<u>2.257.615</u>
Saldo voor financiële baten en lasten	1.173.380	-421.178	1.881.713
20. Saldo financiële baten en lasten	<u>-22.590</u>	<u>-40.000</u>	<u>-60.334</u>
SALDO VAN BATEN EN LASTEN	<u>1.150.790</u>	<u>-461.178</u>	<u>1.821.379</u>

	<u>Realisatie</u> <u>2022/2023</u>	<u>Begroting</u> <u>2022/2023</u>	<u>Realisatie</u> <u>2021/2022</u>
	€	€	€
<i>Resultaatbestemming</i>			
Mutatie:			
- Continuïteitsreserve	93.000	0	37.000
- Bestemmingsreserve projecten Egypte	-600.000	0	0
- Bestemmingsreserve fondsenwerving	0	0	0
- Bestemmingsreserve donaties kliniekcentra	1.946.878	-421.178	1.309.379
- Bestemmingsfonds Brooke-India	-77.175	0	0
- Bestemmingsfonds röntgen	15.000	0	0
- Bestemmingsfonds mobiele medische teams	<u>-226.913</u>	<u>-40.000</u>	<u>475.000</u>
Totaal	<u><u>1.150.790</u></u>	<u><u>-461.178</u></u>	<u><u>1.821.379</u></u>

C. Kasstroomoverzicht

	<u>2022/2023</u>		<u>2021/2022</u>	
	€	€	€	€
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>				
Saldo van baten en lasten	1.150.790		1.821.379	
Aanpassing voor afschrijvingen	<u>3.280</u>		<u>3.476</u>	
		1.154.070		1.824.855
Veranderingen in werkkapitaal:				
- vorderingen	-275.449		403.967	
- schulden	<u>295.503</u>		<u>10.716</u>	
		<u>20.054</u>		<u>414.683</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		1.174.124		2.239.538
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>				
Investering materiële activa	0		-2.495	
Boekresultaat desinvesteringen vaste activa	<u>0</u>		<u>0</u>	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		<u>0</u>		<u>-2.495</u>
Nettokasstroom		<u>1.174.124</u>		<u>2.237.043</u>
Beginsaldo geldmiddelen		10.583.283		8.346.240
Eindsaldo geldmiddelen		<u>11.757.407</u>		<u>10.583.283</u>
Mutatie geldmiddelen		<u>1.174.124</u>		<u>2.237.043</u>

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode en geeft inzicht in de geldmiddelen die gedurende het boekjaar beschikbaar zijn gekomen en in het financieren van de bestedingen in hetzelfde boekjaar. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. De verkrijgingsprijs van de verworven materiële vaste activa is opgenomen onder de investeringsactiviteiten. Het saldo van de liquide middelen per 31 maart 2023 muteerde van € 10.583.283 naar € 11.757.407.

D. Algemene toelichting

Activiteiten

Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland (hierna: Brooke-Nederland) werft fondsen ter ondersteuning van het werk van Brooke Hospital for Animals; draagt de algemene reputatie uit van, en geeft voorlichting over deze in 1934 door mrs. Dorothy Brooke opgerichte organisatie.

De stichting tracht haar doel te bereiken door het ondersteunen van Brooke-organisaties die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de programma's ter leniging van het leed en ter bevordering van het welzijn van last- en trekdieren (paarden, ezels en muilieren) in derdewereldlanden.

Het vermogen van de stichting wordt gevormd door:

- bijdragen van de deelnemers aan de door de stichting georganiseerde activiteiten;
- subsidie en donaties;
- schenkingen, erfstellingen en legaten, met dien verstande dat de stichting erfstellingen slechts onder het voorrecht van boedelbeschrijving mag aanvaarden;
- alle andere verkrijgingen en baten.

Vestigingsadres

Brooke-Nederland is gevestigd aan de Valkenburgerstraat 188-F te Amsterdam.

Continuïteitsveronderstelling

De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling.

Stelselwijzigingen

In het boekjaar 2022/2023 hebben zich geen stelselwijzigingen voorgedaan.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het bestuur van Brooke-Nederland zich over verschillende zaken een oordeel vormt en schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Als het inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningpost.

Functionele valuta

De posten in de jaarrekening worden gewaardeerd met inachtneming van de valuta van de economische omgeving waar de bedrijfsactiviteiten plaatsvinden (de functionele valuta). De jaarrekening is opgesteld in euro's. Dit is zowel de functionele als de presentatievaluta van Brooke-Nederland.

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva:

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de 'Richtlijn verslaggeving Fondsenwervende organisaties' ook wel RJ 650 genoemd, die uitgegeven is door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. Onder de verkrijgingsprijs wordt verstaan het bedrag dat te zijner tijd bij afwikkeling van de desbetreffende post zal worden ontvangen of betaald.

Het boekjaar loopt van 1 april tot en met 31 maart van enig jaar en is hierdoor niet gelijk aan het kalenderjaar.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Bijzondere waardevermindering van vaste activa

Brooke-Nederland beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien er geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt direct als last verwerkt in de staat van baten en lasten onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het desbetreffende actief.

De opbrengstwaarde wordt in eerste instantie ontleend aan een bindende verkoopovereenkomst; als die er niet is, wordt de opbrengstwaarde bepaald met behulp van de actieve markt waarbij normaliter de gangbare biedprijs geldt als marktprijs.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, onder aftrek van afschrijvingen volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur en bijzondere waardeverminderingen. In het jaar van aanschaf wordt pro rato afgeschreven. Het gehanteerde afschrijvingspercentage voor de materiële activa is 20%.

Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Op welke wijze de vaststelling plaatsvindt of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar de desbetreffende paragraaf.

Operationele leasing

Indien er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen verbonden aan de eigendom niet bij Brooke-Nederland ligt, dan worden deze leasecontracten verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract. Dit geldt ook voor de verantwoorde kosten ter zake van de huur van de kantoorruimte.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Indien een voorziening voor oninbaarheid gevormd dient te worden, dan wordt dit in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering. De vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Dit is in de praktijk meestal de nominale waarde.

Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit kas- en banktegoeden met een looptijd korter dan twaalf maanden. De liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Schulden op korte termijn

De schulden worden gewaardeerd tegen reële waarde en hebben een looptijd korter dan een jaar. De schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde. De schulden op korte termijn worden uitgesplitst weergegeven in de toelichting op de balans.

Pensioenregeling medewerkers

De pensioenregeling is ondergebracht bij een verzekeraar (Nationale Nederlanden). Het betreft een verzekerderegeling waarbij de verzekerde het risico loopt. Een dekkingsgraad is derhalve niet van toepassing. De belangrijkste kenmerken van de pensioenregeling zijn:

- een middelloonregeling waarbij de pensioengrondslag het pensioengevend jaarsalaris is;
- de pensioenaanspraken worden niet geïndexeerd;
- het opbouwpercentage betreft een staffelpercentage per leeftijdscategorie;
- de premie wordt door de werkgever betaald;
- contractduur van vijf jaar waarbij de uitvoeringsovereenkomst eindigt op 1 november 2027 en naar verwachting per die datum zal worden verlengd;
- de pensioenleeftijd is de eerste van de maand waarin iemand 68 jaar wordt.

De te betalen premies aan de pensioenuitvoerder zijn als last opgenomen in de staat van baten en lasten. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting opgenomen op de balans.

Grondslagen voor de resultaatbepaling:

Algemeen

Bij de bepaling van het resultaat zijn, voor zover niet anders vermeld, de aan het boekjaar toe te rekenen baten en lasten opgenomen.

Baten waarvoor een bijzondere bestemming is aangewezen door de donateur of door het bestuur van Brooke-Nederland worden in de staat van baten en lasten verwerkt; indien deze baten in het verslagjaar niet volledig zijn besteed, worden de nog niet-bestede gelden opgenomen in de desbetreffende bestemmingsreserve of -fonds. Een onttrekking aan de bestemmingsreserve of het bestemmingsfonds wordt als besteding (last) verwerkt in de staat van baten en lasten.

Baten van particulieren

Onder de baten van particulieren wordt verstaan de baten uit contributies, donaties, giften en schenkingen alsmede baten uit nalatenschappen en al het andere dat door vrijgevigheid wordt ontvangen van particulieren. De baten uit contributies, donaties, giften en schenkingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde. De niet-financiële bijdrage die door vrijwilligers wordt geleverd, wordt niet in de staat van baten en lasten verantwoord. De baten uit nalatenschappen worden in het jaar verantwoord waarin een redelijke mate van zekerheid bestaat over de omvang ervan. Daarbij wordt tevens bepaald op basis van de Handreiking verwerking en waardering van nalatenschappen belast met vruchtgebruik, of de waarde van nalatenschappen belast met vruchtgebruik tot uitdrukking gebracht kunnen worden in de staat van baten en lasten.

Baten van bedrijven

Onder baten van bedrijven wordt verstaan de contributies, donaties, giften en schenkingen en al het andere dat door vrijgevigheid wordt ontvangen van bedrijven. Dit wordt gewaardeerd tegen de reële waarde.

Contributie Brooke-UK

De contributie Brooke-UK betreft de door Brooke-Engeland ontvangen geormerkte giften en nalatenschappen voor Brooke-Egypte. Dit bedrag wordt aan Brooke-Nederland doorgestort. Het bedrag wordt gewaardeerd tegen de reële waarde.

Baten van overige organisaties zonder winststreven

Onder de baten van overige organisaties zonder winststreven wordt verstaan de ontvangen donaties, giften en schenkingen van fondsen en stichtingen. Dit wordt gewaardeerd tegen de reële waarde.

Baten als tegenprestatie voor de levering van producten

Onder baten als tegenprestatie voor de levering van producten wordt het resultaat verantwoord met betrekking tot de verkoop van artikelen. De resultaten worden gewaardeerd tegen de opbrengstwaarde. De opbrengstwaarde is de verkoopprijs onder aftrek van de kostprijs.

Overige baten

De overige baten worden opgenomen op het moment dat er een betrouwbare schatting van de opbrengst kan worden gemaakt.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Afschrijvingen

De materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming in vijf jaar afgeschreven.

Lastenverdeling

De wijze van kostenverdeling realisatie 2022/2023 is conform RJ 650 van de Raad voor de Jaarverslaggeving, richtlijn voor Fondsenwervende organisaties.

Directe kosten

De directe kosten worden direct aan de desbetreffende bestemming toegerekend. De kosten nieuwsbrief mailing worden voor 85% toegerekend aan de doelstelling voorlichting/bewustmaking en voor 15% aan werving baten. De kosten advertenties/commercials worden voor 50% toegerekend aan de doelstelling voorlichting/bewustmaking en voor 50% aan werving baten. De monitoringkosten worden voor 60% toegerekend aan de doelstelling donaties aan de kliniekcentra en voor 40% aan beheer en administratie. De kosten nascholing Egypte worden voor 100% toegerekend aan de doelstelling donaties aan de kliniekcentra. De overige directe kosten worden voor 80% toegerekend aan de doelstelling voorlichting/bewustmaking en voor 20% aan werving baten.

Indirecte kosten

De basis voor de lastenverdeling van de indirecte kosten ligt in een jaarlijkse schatting door Brooke-Nederland van de tijd per persoon per bestemming. De personeelskosten worden per persoon verdeeld volgens de schatting van de tijdsbesteding. De overige personeelskosten worden door middel van een procentuele opslag toegevoegd aan de salariskosten per persoon. De bedragen voor de kostensoorten: huisvestingskosten, kantoorkosten, bestuurskosten en afschrijvingskosten worden verdeeld op basis van fte's. Aan de hand van de geschatte tijdsbesteding wordt per bestemming het aantal werkelijke fte's vastgesteld. De verkregen totaalverdeling wordt gevolgd bij de verdeling van de kosten.

Financiële baten en lasten

Rentebaten, rentelasten en bankkosten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva.

E. Toelichting op de balans

1. Materiële vaste activa

	<u>Inventaris</u>	<u>Automati- sering</u>	<u>Totaal</u>
	€	€	€
Aanschafwaarden per 1 april 2022	10.886	22.230	33.116
Cumulatieve afschrijvingen per 1 april 2022	<u>-7.056</u>	<u>-17.771</u>	<u>-24.827</u>
Boekwaarden per 1 april 2022	3.830	4.459	8.289
Investerings	0	0	0
Afschrijvingen	<u>-1.613</u>	<u>-1.667</u>	<u>-3.280</u>
Boekwaarden per 31 maart 2023	<u><u>2.217</u></u>	<u><u>2.792</u></u>	<u><u>5.009</u></u>
Aanschafwaarden per 31 maart 2023	10.886	22.230	33.116
Cumulatieve afschrijvingen per 31 maart 2023	<u>-8.669</u>	<u>-19.438</u>	<u>-28.107</u>
Boekwaarden per 31 maart 2023	<u><u>2.217</u></u>	<u><u>2.792</u></u>	<u><u>5.009</u></u>
		<u>31-03-2023</u>	<u>31-03-2022</u>
		€	€

2. Vorderingen en overlopende activa

Nalatenschappen	2.708.577	2.543.200
Vooruitbetaalde kosten	23.386	19.863
Waarborgsom ten behoeve van huur Valkenburgerstraat	6.352	6.352
Nog te ontvangen overige bedragen	<u>106.663 *</u>	<u>114</u>
Totaal vorderingen en overlopende activa	<u><u>2.844.978</u></u>	<u><u>2.569.529</u></u>

* Inclusief € 16.641 te ontvangen rente laatste kwartaal en € 89.985 contributie Brooke-UK voor Brooke-Egypte.

De vorderingen hebben een kortlopend karakter, dat wil zeggen een looptijd korter dan een jaar. De afloop van nalatenschappen kan een langlopend karakter hebben.

	<u>31-03-2023</u>	<u>31-03-2022</u>
	€	€
3. <u>Liquide middelen</u>		
ABN AMRO deposito's	6.000.000	0
ABN AMRO Nederland	513.883	158.484
ABN AMRO Charitas spaarrekening	65.250	1.644.912
ABN AMRO direct kwartaal sparen	6.288	901.103
ABN AMRO vermogens spaarrekening	<u>5.718</u>	<u>998.718</u>
Totaal saldo ABN AMRO	6.591.139	3.703.217
ING Zakelijke Spaarrekening	2.683.298	1.707.321
ING	<u>2.482.165</u>	<u>5.171.488</u>
Totaal saldo ING	5.165.463	6.878.809
Bank van de Post, België	459	770
Kas	<u>346</u>	<u>487</u>
Totaal liquide middelen	<u><u>11.757.407</u></u>	<u><u>10.583.283</u></u>

Brooke-Nederland onderschrijft de uitgangspunten vervat in de Richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen. Gezien de huidige financiële marktomstandigheden en de daarbij behorende risico's heeft het bestuur besloten de spaargelden te spreiden over meerdere spaarrekeningen of deposito's van de verschillende huisbanken. Er wordt niet belegd in effecten of andere beleggingsproducten.

Per 31 maart 2023 zijn alle liquide middelen met uitzondering van de deposito's bij de ABN AMRO direct opvraagbaar. Vooraf is met de bank afgesproken hoe lang het geld vast staat op de deposito en welke rente er ontvangen wordt. De inleg dient minimaal € 50.000 te zijn en de rente wordt berekend over de dagen dat de inleg op de deposito heeft gestaan. Na afloop wordt de rente op de betaalrekening bij de ABN AMRO gestort en is er geen volgende inleg op de deposito mogelijk. Daartoe dient indien gewenst een andere deposito geopend te worden. Onderstaand een overzicht van de lopende deposito's voor een totaal van € 6.000.000 per 31 maart 2023.

<i>Rentepercentage</i>	<i>Hoofdsom</i>	<i>Begindatum</i>	<i>Vervaldatum</i>
1,55%	1.500.000,00	13-2-2023	15-5-2023
1,85%	1.500.000,00	13-2-2023	14-8-2023
2,10%	1.500.000,00	13-2-2023	13-11-2023
2,28%	1.500.000,00	13-2-2023	13-2-2024

Reserves en fondsen

Het vermogen bestaat uit reserves en fondsen. Met de reserves wordt beoogd een buffer te reserveren van voldoende omvang om, bij het onverhoopt tegenvallen of wegvallen van baten, de bestedingen aan de doelstelling in lijn met het beleidsplan op het begrote niveau te houden met de daarvoor benodigde ondersteuning. De fondsen bestaan uit een bestemmingsfonds waaraan door een schenker een vooraf duidelijk bepaalde beperkte doelstelling is gegeven.

	<u>31-03-2023</u>	<u>31-03-2022</u>
	€	€
<i>Reserves</i>		
4. - Continuïteitsreserve		
Stand per 1 april	542.000	505.000
Mutatie uit hoofde van het resultaat	<u>93.000</u>	<u>37.000</u>
Stand per 31 maart	<u>635.000</u>	<u>542.000</u>

In de handreiking Verantwoord financieel beheer van Goede Doelen Nederland wordt gesteld dat de continuïteitsreserve wordt bepaald op basis van de financiële risico's die de goede doelenorganisatie onderkent. De hoogte van de continuïteitsreserve zal door Brooke-Nederland worden herzien gebaseerd op de nieuw te volgen strategie met betrekking tot de donaties aan de kliniekcentra en de financiële consequenties van de bijbehorende risico's. Deze risicoanalyse kan door Brooke-NL gemaakt worden als meer zicht is op de daadwerkelijk te volgen strategie. Naar verwachting kan daarvan einde boekjaar 2023-2024 een goede inschatting worden gemaakt. In de tussentijd acht het bestuur het noodzakelijk dat de continuïteitsreserve in elk geval een omvang heeft van anderhalf maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie van Brooke-Nederland. Voor 2022/2023 is dit een bedrag van € 635.000.

5. - Bestemmingsreserve projecten Egypte

Stand per 1 april	600.000	600.000
Mutatie uit hoofde van het resultaat	<u>-600.000</u>	<u>0</u>
Stand per 31 maart	<u>0</u>	<u>600.000</u>

Met het oog op toekomstige projecten in Egypte heeft het bestuur in het boekjaar 2011/2012 besloten een bestemmingsreserve van € 600.000 te vormen. Gezien het managen en monitoren van de totale uitgaven aan de kliniekcentra en de naar verwachting toekomstige fors hogere uitgaven aan de kliniekcentra in Egypte is besloten om deze bestemmingsreserve vrij te laten vallen ten gunste van de bestemmingsreserve donaties kliniekcentra.

	<u>31-03-2023</u>	<u>31-03-2022</u>
	€	€
6. - Bestemmingsreserve donaties kliniekcentra		
Stand per 1 april	11.346.305	10.036.926
Mutatie uit hoofde van het resultaat	<u>1.946.878</u>	<u>1.309.379</u>
Stand per 31 maart	<u>13.293.183</u>	<u>11.346.305</u>

Het bestuur heeft vastgesteld dat de bestemmingsreserve donaties kliniekcentra wordt ingezet voor het ondersteunen van Brooke-organisaties die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de programma's ter leniging van het leed en ter bevordering van het welzijn van last- en trekdieren (paarden, ezels en muilieren) in landen als Egypte, India en Pakistan. In 2022/2023 wordt er € 1.946.878 toegevoegd aan deze reserve.

Brooke-Egypte bevindt zich in een situatie dat op middellange termijn ingrijpende beleidswijzigingen noodzakelijk zijn. Op grond van inschattingen voor wat betreft de problematiek van de populatie werkpaarden en -ezels zoals die zich de komende 10 jaar zal ontwikkelen en het antwoord dat de Brooke-organisatie daarop zal moeten geven, voorzien wij acties die aanzienlijke investeringen zullen vragen in materieel en personeel. Er zullen klinieken moeten worden gebouwd en mogelijk klinieken moeten worden gesloten. Deze acties zullen gepaard gaan met noodzakelijke personeelsuitbreidingen die wij voorzichtig schatten op het niveau van 30 à 40%. Een dergelijk project is uitsluitend realiseerbaar met adequaat management in Egypte en managementondersteuning vanuit Nederland, met de dekking van uiteraard voldoende middelen. Brooke-Egypte wordt bijna volledig door Brooke-Nederland ondersteund. Volgens onze liquiditeitsprognose, mede door de investeringsplannen de komende jaren, zullen we fors interen op deze reserve. Een stevige buffer om de lange termijncontinuïteit van de donaties aan de kliniekcentra te garanderen wordt door het bestuur als noodzakelijk geacht.

Totaal reserves	<u><u>13.928.183</u></u>	<u><u>12.488.305</u></u>
-----------------	--------------------------	--------------------------

Fondsen

7. - Bestemmingsfonds Brooke-India

Stand per 1 april	90.000	90.000
Mutatie uit hoofde van het resultaat	<u>-77.175</u>	<u>0</u>
Stand per 31 maart	<u>12.825</u>	<u>90.000</u>

Het bestemmingsfonds Brooke-India wordt ingezet voor werkzaamheden van Brooke-India.

	<u>31-03-2023</u>	<u>31-03-2022</u>
	€	€
8. - Bestemmingsfonds röntgen		
Stand per 1 april	0	0
Mutatie uit hoofde van het resultaat	<u>15.000</u>	<u>0</u>
Stand per 31 maart	<u>15.000</u>	<u>0</u>

Het bestemmingsfonds röntgen zal naar verwachting in 2023/2024 worden besteed aan nieuw aan te schaffen röntgenapparatuur voor de klinieken centra.

9. - Bestemmingsfonds mobiele medische teams

Stand per 1 april	475.000	0
Mutatie uit hoofde van het resultaat	<u>-226.913</u>	<u>475.000</u>
Stand per 31 maart	<u>248.087</u>	<u>475.000</u>

Het bestemmingsfonds mobiele medische teams betreft een in 2021/2022 toegezegde geormerkte nalatenschap van € 475.000 voor werkzaamheden van mobiele medische teams. In het boekjaar 2022/2023 is er € 101.913 besteed aan Brooke-Pakistan en € 125.000 aan Brooke-Egypte.

Totaal fondsen	<u>275.912</u>	<u>565.000</u>
Totaal reserves en fondsen	<u>14.204.095</u>	<u>13.053.305</u>

Bestemming saldo

Het bestuur is statutair bevoegd inzake de bestemming van het saldo en heeft de resultaatverdeling zoals opgenomen in de staat van baten en lasten vastgesteld.

10. Kortlopende schulden

Nog te betalen bijdrage Brooke-Egypte	250.826	0
Nog te betalen vakantiedagen	47.899	35.958
Nog te betalen advertentie- en commercialkosten	34.313	0
Nog te betalen accountants- en advieskosten	25.551	23.484
Nog te betalen vakantiegeld	12.354	11.639
Nog te betalen loonbelasting en sociale premies	5.526	5.769
Nog te betalen bankkosten	1.215	1.107
Crediteuren	125	256
Nog te betalen rentekosten	0	7.298
Nog te betalen overige kosten	<u>25.490</u>	<u>22.285</u>
Totaal kortlopende schulden	<u>403.299</u>	<u>107.796</u>

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Niet in de balans opgenomen activa

Nalatenschappen

Bij zes nalatenschappen die niet vrij van rechten en kosten zijn, is sprake van een tweetrapsconstructie waarbij Brooke-Nederland mogelijk haar recht kan doen gelden. Aangezien de exacte waarde van deze zes nalatenschappen ultimo boekjaar niet betrouwbaar geschat kan worden, wordt de waarde niet tot uitdrukking gebracht in de staat van baten en lasten maar verantwoord als een niet in de balans opgenomen recht.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Overeenkomst Brooke-Nederland en Brooke-Egypte

Sinds boekjaar 2014/2015 maakt Brooke-Nederland een groot deel van de Nederlandse gelden rechtstreeks over naar Brooke-Egypte en oefent tevens toezicht uit op de operationele gang van zaken. Voor Brooke-Nederland leidt de gewijzigde situatie tot enkele nieuwe taakstellingen, waarvan de volgende tot de belangrijkste behoort: de inspanningsverplichting aan Brooke-Egypte houdt in dat Brooke-Nederland gedurende twee jaar, ingegaan op 1 juli 2014, elk jaar streeft minimaal € 1 miljoen te doneren aan Brooke-Egypte. Deze doelstelling is vastgelegd in een overeenkomst tussen Brooke-Nederland en Brooke-Egypte, getekend op 13 december 2014 ("Cooperation and financial support agreement"). Deze overeenkomst wordt na het verstrijken van twee jaar vervolgens stilzwijgend verlengd voor aansluitende perioden van telkens twee jaar. Binnen deze tweejaarlijkse overeenkomst wordt telkens voor de periode van één jaar een formele onvoorwaardelijke subsidietoekenning gedaan, nadat er overeenstemming is tussen beide partijen over het jaarplan en de begroting. De laatste formele onvoorwaardelijke toekenning heeft plaatsgevonden in september 2022 voor de periode 1 juli 2022 tot en met 30 juni 2023. Deze kosten zijn volledig verantwoord in het boekjaar 2022/2023.

Huurovereenkomst Valkenburgerstraat 188F

Per 1 juni 2019 is een huurovereenkomst gesloten voor de huur van de bedrijfsruimte gelegen aan de Valkenburgerstraat 188F. De overeenkomst heeft een looptijd van vijf jaar en loopt tot en met 31 mei 2024. Na het verstrijken van deze periode wordt de overeenkomst vervolgens voortgezet voor aansluitende perioden van telkens vijf jaar. De overeenkomst kan door beide partijen worden opgezegd tegen het einde van de huurperiode, met inachtneming van een opzegtermijn van ten minste zes maanden. De huur is per 1 juli 2023 geïndexeerd met 3,1%. In het kader van het afgesloten huurcontract is aan de verhuurder een waarborgsom gesteld ter grootte van € 6.352,50, zijnde drie maanden huur.

Huurverplichtingen en operationele leaseverplichtingen

	€
Huurverplichting per 31 maart 2023:	
Binnen één jaar	27.972
Tussen één en vijf jaar	4.697
Meer dan vijf jaar	<u>0</u>
Totaal	<u><u>32.670</u></u>
Gedurende het verslagjaar zijn in de staat van baten en lasten verwerkt:	
Huurbetalingen	<u><u>27.183</u></u>

Er zijn geen operationele leaseverplichtingen. Van leasebetalingen of subleaseontvangsten is daarom geen sprake.

F. Toelichting op de staat van baten en lasten

	<u>Realisatie</u> <u>2022/2023</u>	<u>Begroting</u> <u>2022/2023</u>	<u>Realisatie</u> <u>2021/2022</u>
	€	€	€
BATEN			
<i>Geworven baten</i>			
11. <u>Baten van particulieren</u>			
Contributies, donaties, giften en schenkingen van particulieren	1.313.736	1.310.000	1.371.614
Geormerkte donaties van particulieren	7.100	10.000	16.323
Geormerkte nalatenschappen van particulieren	0	0	475.000
Nalatenschappen van particulieren	<u>1.975.647</u>	<u>1.086.753</u>	<u>2.006.847</u>
Totaal baten van particulieren	<u>3.296.483</u>	<u>2.406.753</u>	<u>3.869.784</u>

In het boekjaar bedragen de geormerkte donaties particulieren in totaal € 5.000 ten behoeve van specifieke projecten in Egypte en € 2.100 voor hulp in Pakistan.

12. Baten van bedrijven

Contributies, donaties, giften en schenkingen van bedrijven	<u>44.945</u>	<u>40.000</u>	<u>47.427</u>
Totaal baten van bedrijven	<u>44.945</u>	<u>40.000</u>	<u>47.427</u>

13. Contributie Brooke-UK

<u>228.552</u>	<u>0</u>	<u>171.289</u>
----------------	----------	----------------

Een groot deel van deze bijdrage (61%) bestaat uit nalatenschappen van Engelse donateurs die geormerkt zijn voor Brooke-Egypte. Het restant komt uit de algemene middelen van Brooke-UK en kan gezien worden als een bijdrage van de vele Engelse donateurs die het werk van Brooke-Egypte een warm hart toedragen. Er wordt elk jaar onderhandeld over de hoogte van de bijdrage van de Engelse donateurs, die ook wel eens nihil is geweest. We kunnen er dan ook niet op begroten.

	<u>Realisatie</u> <u>2022/2023</u>	<u>Begroting</u> <u>2022/2023</u>	<u>Realisatie</u> <u>2021/2022</u>
	€	€	€
14. <u>Baten van overige organisaties zonder winststreven</u>			
Contributies, donaties, giften en schenkingen van overige organisaties zonder winststreven	44.698	10.000	25.767
Geormerkte donaties van overige organisaties zonder winststreven	<u>40.000</u>	<u>20.000</u>	<u>25.000</u>
Totaal baten van overige organisaties zonder winststreven	<u>84.698</u>	<u>30.000</u>	<u>50.767</u>

In het boekjaar bedragen de geormerkte donaties van overige organisaties zonder winststreven in totaal € 40.000 waarvan € 25.000 ten behoeve van specifieke projecten in Egypte en € 15.000 voor röntgenapparatuur.

Som van de geworven baten (A)	<u>3.654.678</u>	<u>2.476.753</u>	<u>4.139.267</u>
-------------------------------	------------------	------------------	------------------

15. Baten als tegenprestatie voor de levering van producten

Verkopen	660	0	61
Af: inkoop	<u>-637</u>	<u>-1.000</u>	<u>0</u>
Resultaat (B)	<u>23</u>	<u>-1.000</u>	<u>61</u>

De opbrengst verkopen wordt na aftrek van de inkoop gepresenteerd als resultaat.

Totaal baten (A + B)	<u>3.654.701</u>	<u>2.475.753</u>	<u>4.139.328</u>
----------------------	------------------	------------------	------------------

De baten van particulieren, bedrijven en overige organisaties zonder winststreven hebben een structureel karakter. Voor wat betreft de toekomstige contributie Brooke-UK zullen Brooke-Nederland en Brooke-UK met elkaar in overleg treden.

LASTEN

De toelichting op de lasten begint op pagina 54 met de verdeling van lasten naar bestemming.

Toelichting lastenverdeling 2022/2023

Specificatie en verdeling lasten naar bestemming

Ref.	Bestemming				Realisatie 2022/2023	Begroting 2022/2023	Realisatie 2021/2022
	Besteed aan doelstelling		Werving baten				
	16. Voorlichting/ bewustmaking	17. Donaties aan de kliniekcentra	18. Wervings- kosten	19. Kosten beheer en administratie			
€	€	€	€	€	€	€	
LASTEN							
<u>Directe kosten</u>							
Donaties aan de kliniekcentra	0	1.648.029	0	0	1.648.029	2.102.831	1.710.714
Projectmatige lasten	0	241.088	0	0	241.088	60.000	90.000
Kosten nieuwsbrief mailing	68.898	0	12.158	0	81.056	80.000	75.026
Advertenties/commercials	26.380	0	26.380	0	52.760	50.000	10.866
Monitoringkosten	0	33.024	0	22.016	55.040	75.000	25.466
Nascholing Egypte	0	17.253	0	0	17.253	0	0
Overige directe kosten	1.003	0	251	0	1.254	52.500	1.000
Totaal directe kosten	96.281	1.939.394	38.789	22.016	2.096.480	2.420.331	1.913.072
<u>Indirecte kosten</u>							
Personeelskosten	30.977	100.906	25.864	69.489	227.236	275.500	201.974
Huisvestingskosten	4.178	13.761	3.563	10.444	31.946	28.000	30.498
Kantoorkosten	15.500	51.058	13.220	38.749	118.527	165.600	106.849
Bestuurskosten	504	1.659	430	1.259	3.852	4.000	1.746
Afschrijvingskosten	429	1.413	366	1.072	3.280	3.500	3.476
Totaal indirecte kosten	51.588	168.797	43.443	121.013	384.841	476.600	344.543
Totaal	147.869	2.108.191	82.232	143.029	2.481.321	2.896.931	2.257.615

Vervolg toelichting lasten

	<u>Realisatie</u> <u>2022/2023</u>	<u>Begroting</u> <u>2022/2023</u>	<u>Realisatie</u> <u>2021/2022</u>
	€	€	€
<u>Directe kosten</u>			
Donaties aan de kliniekcentra	1.648.029	2.102.831	1.710.714
Projectmatige lasten	241.088	60.000	90.000
Kosten nieuwsbrief mailing	81.056	80.000	75.026
Advertenties/commercials	52.760	50.000	10.866
Monitoringkosten	55.040	75.000	25.466
Nascholing Egypte	17.253	0	0
Overige directe kosten	<u>1.254</u>	<u>52.500</u>	<u>1.000</u>
Totaal directe kosten	<u><u>2.096.480</u></u>	<u><u>2.420.331</u></u>	<u><u>1.913.072</u></u>

In 2022/2023 is € 1.648.029 toegekend aan Brooke-Egypte. In het boekjaar 2022/2023 is € 1.397.203 daadwerkelijk overgemaakt naar Egypte. Begin april 2023 is het restant overgemaakt behorende bij het boekjaar 2022/2023 zijnde € 250.826. In het vorige boekjaar is er € 1.710.714 toegekend en overgemaakt aan Brooke-Egypte.

Met de halfjaarlijkse nieuwsbrief geeft Brooke-Nederland informatie over haar activiteiten 'in het veld'. De nieuwsbrief heeft een voorlichtend karakter.

De kosten nascholing Egypte zijn in het huidige boekjaar gemaakt. Het voorgenomen bezoek aan Brooke-Egypte in 2021/2022 heeft niet kunnen doorgaan ten gevolge van de coronapandemie en heeft daardoor in het huidige boekjaar plaatsgevonden.

Voor een uitsplitsing van de directe kosten naar voorlichting/bewustmaking, donaties aan de kliniekcentra, eigen fondsenwerving en beheer en administratie wordt verwezen naar pagina 54.

	<u>Realisatie</u> <u>2022/2023</u>	<u>Begroting</u> <u>2022/2023</u>	<u>Realisatie</u> <u>2021/2022</u>
	€	€	€
<u>Donaties aan de kliniekcentra</u>			
Algemene middelen Brooke	1.493.029	2.072.831	1.669.391
Geormerkte donaties en nalatenschappen	<u>155.000</u>	<u>30.000</u>	<u>41.323</u>
Totaal donaties aan de kliniekcentra	<u><u>1.648.029</u></u>	<u><u>2.102.831</u></u>	<u><u>1.710.714</u></u>

De donaties aan de kliniekcentra betreffen bedragen die rechtstreeks zijn overgemaakt vanuit Brooke-Nederland naar de kliniekcentra in Egypte.

In het boekjaar 2022/2023 zijn de geormerkte donaties voor een totaal van € 30.000 overgemaakt naar Egypte en betreffen € 20.000 voor Dr. Ameens Team en € 10.000 voor Dr. Abeds Team. Daarnaast is € 125.000 besteed uit het bestemmingsfonds mobiele medische teams aan de werkzaamheden van de mobiele medische teams van Brooke-Egypte. Dit bedrag was beschikbaar uit een toegezegde geormerkte nalatenschap uit 2021/2022.

Projectmatige lasten

Algemene middelen Brooke	62.000	60.000	90.000
Geormerkte donaties en nalatenschappen	<u>179.088</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Totaal projectmatige lasten	<u><u>241.088</u></u>	<u><u>60.000</u></u>	<u><u>90.000</u></u>

Betreffende het boekjaar 2022/2023 is in totaal € 241.088 overgemaakt ten behoeve van concrete diergeneeskundige projecten in de Brooke-landen Pakistan en India. Deze bedragen zijn via Brooke-Engeland naar die landen overgemaakt. Het betreft € 42.000 uit de algemene Brooke-middelen ten behoeve van het werk van Brooke in Pakistan en € 20.000 voor Brooke-India. Daarnaast is vanuit de geormerkte donaties en nalatenschappen een bedrag van € 101.913 overgemaakt naar Brooke-Pakistan en € 77.175 ter ondersteuning van het werk in India.

Overige directe kosten

Website / Social Media	1.028 *	50.000	945
Events	226	1.500	55
Overig	<u>0</u>	<u>1.000</u>	<u>0</u>
Totaal overige directe kosten	<u><u>1.254</u></u>	<u><u>52.500</u></u>	<u><u>1.000</u></u>

* De geraamde kosten zijn niet gerealiseerd, omdat een geplande reis om korte filmclips te maken voor sociale media niet heeft plaatsgevonden in 2022/2023. De daaraan gekoppelde websitekosten zijn dus evenmin gemaakt. De filmreis en daarmee de kosten zijn doorgeschoven naar boekjaar 2023/2024.

	<u>Realisatie</u> <u>2022/2023</u>	<u>Begroting</u> <u>2022/2023</u>	<u>Realisatie</u> <u>2021/2022</u>
	€	€	€
<u>Indirecte kosten</u>			
<u>Personeelskosten</u>			
Salarissen	166.779		152.048
Sociale lasten	27.072		23.056
Pensioenpremies	20.157		17.442
Overige personeelskosten	<u>13.228 *</u>		<u>9.428</u>
Totaal personeelskosten	<u><u>227.236</u></u>	<u><u>275.500</u></u>	<u><u>201.974</u></u>

* Dit is inclusief de mutatie vakantiedagen.

De staf bestond ultimo boekjaar uit vier medewerkers (fte ultimo boekjaar: 2,6). Alle medewerkers zijn werkzaam in Nederland. De totale personeelskosten zijn lager dan begroot. In de begroting 2022/2023 was rekening gehouden met een personeelsbestand van gemiddeld 3,4 fte; de realisatie van het gemiddeld aantal fte bedraagt 2,6 fte (2021/2022: 2,26 fte).

De medewerkers hebben recht op een individuele pensioenverzekering waarbij de premie door de werkgever wordt betaald.

Het bestuur heeft de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van de andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Het beleid hierop wordt periodiek geactualiseerd. De directeur heeft een fulltime aanstelling (40 uur per week). De werkgeversbijdrage pensioen staat in een redelijke verhouding tot het jaarinkomen.

Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt Brooke-Nederland de Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties (zie www.goededoelennederland.nl). De regeling van Goede Doelen Nederland bevat een aantal op de functie toegesneden criteria voor waardering van een functie in zogenaamde BSD-punten (Basis Score voor Directiefuncties). Optelling van de scores leidt tot een totaalscore van 345 punten. Het maximumjaarinkomen dat volgens de regeling bij deze score hoort is € 105.101 per 1 januari 2023 (voor BSD-scores 341-370). Het jaarinkomen van de directeur bedraagt € 74.079 inclusief vakantiegeld. Deze beloning blijft ruim binnen het geldende maximum zoals vastgesteld op basis van de BSD-score. Ook de totale bezoldiging (jaarinkomen, pensioenpremie en overige) van totaal € 86.171 blijft ruim binnen het in de regeling opgenomen maximum van € 221.400 per jaar. Het jaarinkomen is lager dan vorig jaar, doordat er vorig jaar eenmalig een nabetaling met terugwerkende kracht heeft plaatsgevonden als gevolg van indexering van het salaris. Onderstaand een overzicht van de hoogte en samenstelling van de bezoldiging.

	<u>Realisatie 2022/2023</u>	<u>Realisatie 2021/2022</u>	
	€	€	
<u>Specificatie bezoldiging directeur</u>			
- Bezoldiging			
Brutosalaris	68.592	72.816	
Vakantiegeld	<u>5.487</u>	<u>5.825</u>	
Subtotaal jaarinkomen	74.079	78.641	
Pensioenpremie	<u>12.092</u>	<u>12.012</u>	
Totaal bezoldiging	<u><u>86.171</u></u>	<u><u>90.653</u></u>	
- Dienstverband			
Aard	<i>onbepaald</i>	<i>onbepaald</i>	
Uren	<i>40 uur</i>	<i>40 uur</i>	
Parttimepercentage	<i>100%</i>	<i>100%</i>	
Periode	<i>april-maart</i>	<i>april-maart</i>	
	<u>Realisatie 2022/2023</u>	<u>Begroting 2022/2023</u>	<u>Realisatie 2021/2022</u>
	€	€	€
<u>Huisvestingskosten</u>			
Huur pand	27.183		26.461
Overige huisvestingskosten	<u>4.763</u>		<u>4.037</u>
Totaal huisvestingskosten	<u><u>31.946</u></u>	<u><u>28.000</u></u>	<u><u>30.498</u></u>

	<u>Realisatie</u> <u>2022/2023</u>	<u>Begroting</u> <u>2022/2023</u>	<u>Realisatie</u> <u>2021/2022</u>
	€	€	€
<u>Kantoorkosten</u>			
Algemene kosten	51.627	51.300	47.393
Automatiseringskosten	15.867 *	54.000	9.721
Administratiekosten	34.272	36.500	35.355
Adviseurs	3.896	1.300	1.158
Porto- en kopieerkosten	2.190	3.500	2.334
Kosten CBF	7.343	6.500	6.626
Kantoorbenodigdheden	1.180	3.000	884
Telefoonkosten	781	2.000	882
Representatiekosten	0	1.000	2.148
Eten en drinken	1.335	1.500	340
Overige kantoorkosten	<u>36</u>	<u>5.000</u>	<u>8</u>
Totaal kantoorkosten	<u><u>118.527</u></u>	<u><u>165.600</u></u>	<u><u>106.849</u></u>

* De automatiseringskosten zijn lager dan begroot doordat de geplande upgrade van de server en de cyber security check nog niet hebben plaatsgevonden.

- Algemene kosten

Verzekeringen	12.374	13.000	9.077
Accountant	23.000	23.000	23.000
Belastingen/kosten voor donaties	3.953	2.000	3.483
Contributies *	10.268	10.000	10.163
Vrijwilligersvergoedingen	290	1.000	0
Kosten loonadministratie	1.742	1.800	1.670
Diversen	<u>0</u>	<u>500</u>	<u>0</u>
Totaal algemene kosten	<u><u>51.627</u></u>	<u><u>51.300</u></u>	<u><u>47.393</u></u>

* Betreft voornamelijk kosten voor de jaarlijkse contributie van Goede Doelen Nederland.

<u>Bestuurskosten</u>	<u><u>3.852</u></u>	<u><u>4.000</u></u>	<u><u>1.746</u></u>
-----------------------	---------------------	---------------------	---------------------

Het bestuur ontvangt geen bezoldiging. Er zijn ook geen leningen, voorschotten en garanties verstrekt aan bestuursleden. De bestuurskosten betreffen vergaderkosten.

<u>Afschrijvingskosten</u>	<u><u>3.280</u></u>	<u><u>3.500</u></u>	<u><u>3.476</u></u>
----------------------------	---------------------	---------------------	---------------------

	<u>Realisatie 2022/2023</u>	<u>Begroting 2022/2023</u>	<u>Realisatie 2021/2022</u>
	€	€	€
20. <u>Financiële baten en lasten</u>			
Betaalde/ontvangen rente	-6.513		-44.304
Bankkosten	<u>-16.077</u>		<u>-16.030</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u><u>-22.590</u></u>	<u><u>-40.000</u></u>	<u><u>-60.334</u></u>

Het saldo van financiële baten en lasten is hoger dan begoot, doordat per 1 oktober 2022 de banken de negatieve rente hebben afgeschaft. Per die datum heeft Brooke geen rente meer betaald.

Gezien de beleggingsrisico's die verbonden zijn aan aandelen en obligaties, is het bestuur van mening dat liquide middelen uitsluitend aangehouden moeten worden in de vorm van spaartegoeden, deposito's of staatsobligaties uit Nederland (Duitsland en Finland zijn ook toegestaan) met een maximale looptijd van 1 jaar.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen bijzondere gebeurtenissen voorgedaan na de balansdatum van 31 maart 2023.

Vaststelling

Het bestuur heeft de jaarrekening 2022/2023 van Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland vastgesteld.

Amsterdam, 25 september 2023

Bestuur

mr. drs. J.F. Schutte, voorzitter
A.J.N. van der Meer CFA, penningmeester
drs. L.E. van Gaalen, secretaris
W.J.H. van Aerssen, bestuurslid
drs. C.C. Meijs RC, bestuurslid

Directie

drs. G.T. Tolud, directeur

G. Kengetallen

	<u>Realisatie 2022/2023</u>	<u>Begroting 2022/2023</u>	<u>Realisatie 2021/2022</u>
1. Wervingskosten gedeeld door som van de geworven baten	<u>2,3%</u>	<u>3,8%</u>	<u>1,5%</u>
2. Aandeel in lasten			
- besteed aan doelstellingen	90,9%	89,4%	92,8%
- wervingskosten	3,3%	3,3%	2,7%
- beheer en administratie	<u>5,8%</u>	<u>7,3%</u>	<u>4,5%</u>
Totaal	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>
3. Kosten van eigen fondsenwerving gedeeld door de baten uit eigen fondsenwerving (CBF-norm)	<u>2,3%</u>	<u>3,8%</u>	<u>1,5%</u>

1. Het percentage 'wervingskosten gedeeld door som van de geworven baten' is lager dan begroot. Dit percentage is lager uitgevallen doordat de realisatie van de som van de geworven baten hoger is dan begroot door de hogere realisatie van baten uit nalatenschappen.
2. De gerealiseerde bestedingen aan kosten beheer en administratie zijn lager dan begroot doordat er minder fte werkzaam is geweest op dit gebied dan oorspronkelijk begroot en daarnaast zijn de directe monitoringkosten van bestedingen lager dan begroot. Door het lager uitvallen van de kosten beheer en administratie is het aandeel in de lasten van besteed aan de doelstellingen hoger dan begroot.
3. Brooke-Nederland heeft zeer lage wervingskosten. Ook in 2022/2023 ligt de gerealiseerde 2,3% kosten van eigen fondsenwerving gedeeld door de baten uit eigen fondsenwerving ruimschoots onder de maximale 25% die bekend staat als de CBF-norm.

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Voor de tekst van de controleverklaring wordt verwezen naar de volgende pagina's van de jaarrekening.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland.

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022-2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022-2023 van Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland per 31 maart 2023 en van het resultaat over 2022-2023 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 maart 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2022-2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

De andere informatie bestaat uit:

- Het bestuursverslag; en
- Bijlage 1 en 2 bij het bestuursverslag.

Oranje Nassaulaan 1
1075 ah Amsterdam
Telefoon 020 571 23 45

E-mail info@dubois.nl
www.dubois.nl
KvK nummer 34374865

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag, in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen, of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze controleverklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 28 september 2023

Dubois & Co. Registeraccountants

Digitaal ondertekend door G. Visser RA

G. Visser RA

